

Utbildningsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till utbildningsnämnden

Datum:
2021-01-25

Diarienummer:
UBN-2021-00193

Handläggare:
Elin Lundkvist, Katarina Håkansson, Märit Gunneriusson
Karlström

Årsredovisning och uppföljning av internkontrollplan 2020

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden beslutar

1. **att** till årsbokslut 2020 godkänna utbildningsnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen, nämndens ekonomiska analys, redovisningen av inriktningsmål och uppdrag samt uppföljning av internkontrollplan enligt bilagor.

Ärendet

I bilagor redovisas verksamheten 2020 inom utbildningsnämndens ansvarsområde.

- Utbildningsnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen för år 2020. Här redogörs sammanfattande för nämndens ekonomiska och kvalitativa resultat. Här redovisas också viktiga händelser 2020 och utmaningar inför 2021.
- Nämndens ekonomiska analys 2020. Dokumentet innehåller en analys av nämndens ekonomiska resultat.
- Uppföljning av inriktningsmål och åtgärder i utbildningsnämndens verksamhetsplan 2020.
- Uppföljning av aktiviteterna i internkontrollplan 2020.

Beredning

Ärendet har beretts i samarbete mellan utbildningsförvaltningen och kommunledningskontorets ekonomistab och HR-stab. Förslaget till beslut har inga konsekvenser sett ur barn-, jämställdhets- eller näringslivsperspektivet.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 2020-01-25
- Bilaga 1, Sammanställd analys inför årsredovisningen
- Bilaga 2, Nämndens ekonomiska analys 2020
- Bilaga 3, Uppföljning av inriktningsmål och åtgärder i utbildningsnämndens verksamhetsplan 2020
- Bilaga 4, Uppföljning av aktiviteterna i internkontrollplan 2020

Utbildningsförvaltningen

Susana Olsson Casas
Utbildningsdirektör

Utbildningsförvaltningen

Datum:
2021-02-02

Diarienummer: UBN-2021-00193

Handläggare:
Märit Gunneriusson Karlström

Utbildningsnämndens sammanställda analys inför årsredovisningen

Viktiga händelser under året

- Covid-19 påverkade utbildningssektorn på många sätt och kom att prägla en stor del av året. I alla delar av verksamheten har långsiktigt utvecklingsarbete fått stå tillbaka för att kunna hantera pandemin. Även om flera indikatorer efter läsårets slut visade en positiv utveckling är bedömningen att studieresultaten framöver kan komma att påverkas negativt och att det behövs extra stödinsatser. För att skapa utrymme att hantera grunduppdraget i krissituationen, reviderades verksamhetsplaner på alla nivåer så att uppdrag som kunnat vänta skjutits upp till senare tidpunkt.
- Skolvalet 2020 resulterade i mycket högt valdeltagande där 98,6 procent gjorde ett aktivt skolval. Bland blivande förskoleklass elever fick 90,5 procent sitt förstahandsval och 99,2 procent någon av sina tre valda skolor.
- En samlad kvalitetsredovisning för den kommunala huvudmannens verksamhet har tagits fram och presenterats i nämnden i november. I den redovisades samtliga skolformers resultat och analyser av det gångna läsåret. I redovisningen görs jämförelser både över tid och mellan enheter, liksom hur Uppsalas resultat står sig i relation till nationella resultat, vilka insatser som gjorts och vad som fortsatt krävs i arbetet med att ge barn och elever förskola och skola av hög kvalitet.
- Fortfarande finns arbete att göra för att minska skillnaderna mellan de skolor som har högst respektive lägst resultat och för varje skolform har ett antal förskolor respektive skolor valts ut för riktade insatser under det kommande året.
- Under 2020 har nämnden prioriterat framtagandet av en strategi för att öka likvärdigheten. Denna presenterades och beslutades vid nämndsammanträdet i december 2020. Strategin beskriver det långsiktiga arbetet för att uppväga skillnader i barns och elevers förutsättningar.
- Nämnden har lämnat en särskild skrivelse till regeringen gällande omprövning av beslutet att inte längre medge Uppsala kommun att bedriva viss idrottsutbildning på entreprenad. Man har också yttrat sig över promemorian

Idrottsutbildningar i gymnasie- och gymnasiesärskolan. Nämnden ser att det med förslaget finns en stor risk att kommunen förlorar flera av de idag tilldelade utbildningsplatserna, vilket innebär att många ungdomar i Uppsala och i samverkansområdet inte längre kommer att ha möjlighet att kombinera sin skolgång med en elitsatsning inom vald idrott på hemorten.

- Hösten 2019 ändrade SCB sin sekretesspolicy och en strängare tolkning av begreppet ekonomiska förhållanden, som omfattas av statistiksekretess, gjordes. Uppgifter om elevers genomströmning och betygspoäng samt elevsammansättningen hos en fristående skola ska enligt domar från förvaltningsdomstolar tolkas som ekonomiska förhållanden. Det fick till följd att Skolverket publicerat enbart nationell statistik rörande läsåret 2019/20. Att inte kunna jämföra sina egna förutsättningar och resultat med andra försvårar utvecklingen av det systematiska kvalitetsarbetet och ett intensivt arbete pågår på nationell nivå för att komma tillrätta med problematiken.

Måluppfyllelse under året

Belopp i miljoner kronor	Kommunbidrag 2020	Resultat		
		Bokslut 2020	Bokslut 2019	Helårsprognos 202008
Politisk verksamhet	3	1	0	0
Förskoleverksamhet	1 578	64	16	35
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	2 764	71	48	56
Grundsärskola	109	-3	0	-2
Gymnasieskola	890	7	-1	2
Gymnasiesärskola	57	1	1	-2
Övriga verksamheter	0	1	0	1
Nämnden totalt	5 401	141	65	92

	KF-budget 2020	Bokslut 2020	Bokslut 2019	Helårsprognos 202008
Investeringar	66	35	38	66

Med ett totalt kommunbidrag på 5 401 miljoner kronor är det ekonomiska överskottet för nämnden 141 miljoner kronor.

Intäkterna är 71 miljoner kronor högre än budget vilket främst beror att nämnden har fått 49 miljoner kronor i ersättning för sjuklönekostnader. Kostnaden för arbetsgivarens del, sjukdag 2–14, för april till och med december månad har ersatts med statligt bidrag vilket innebär en positiv resultateffekt för nämnden.

Kostnaderna är totalt 72 miljoner kronor lägre än budget varav cirka 32 miljoner kronor beror på att personalkostnaderna har varit lägre än budgeterat. Det beror till viss del på att antalet barn och elever i de kommunala förskolorna och grundskolorna har varit lägre än budgeterat. Verksamheten har också haft högre sjukfrånvaro än normalt samt i lägre omfattning behövt tillsätta vikarier vid sjukdom då även barn och elever varit frånvarande i något högre grad än normalt.

Ersättning till fristående huvudmän är 30 miljoner kronor lägre än budgeterat. Det har varit färre barn och elever i verksamheten än vad som budgeterats vilket innebär ersättningar betalats ut i mindre omfattning. Även hyreskostnaderna har varit lägre än budgeterat, bland annat har idrottshallar förhyrts i lägre omfattning på grund av pandemin.

De åtgärder som angavs i verksamhetsplanen har i huvudsak genomförts och bedömningen är därför att nämnden i hög grad har bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges inriktningsmål och uppdrag. Detta trots att året präglats av stora insatser för att ställa om verksamheten till de nya förutsättningar som givits.

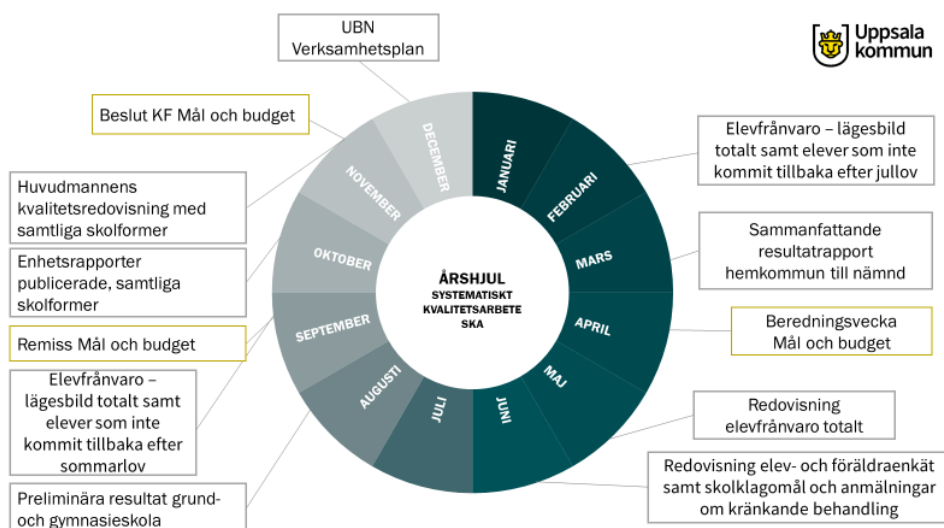
Antalet elever i verksamheten fortsätter att öka även om takten har minskat jämfört med föregående år. Under 2020 har 391 nya barn och elever kommit till utbildningsförvaltningens mottagning för nyanlända, att jämföra med förra årets 796 nyanlända. I samband med pandemin har en tydlig minskning av antalet nyanlända märkts.

Trots det ansträngda läget och de snabba omställningar som behövt göras inom förskolor och skolor har studieresultaten utvecklats positivt inom den kommunala grundskolan. Det gäller både andelen behöriga till gymnasieskolan och meritvärdet. Andel elever med godkänt i alla ämnen från årskurs 9 var oförändrat jämfört med förra läsåret.

Genomströmningen i den kommunala gymnasieskolan, med examen inom tre år har sänkts något. Andelen avgångselever med gymnasieexamen höjdes däremot jämfört med förra året.

Utvecklingen över tid

Under 2020 har arbetet fortsatt med att stärka det sammanhållna kvalitetsarbetet och förbättra huvudmannens möjligheter till uppföljning. I juni beslutade nämnden om ärendet *Utveckling av kvalitetsarbete samt underlag till strategi för ökad likvärdighet*. (Dnr UBN-2020-03842). En del av ärendet var beslutet om ett nytt årshjul för redovisning av det systematiska kvalitetsarbetet. Detta årshjul återfinns nedan.

Med det beslutade årshjulet blev det tydligt hur nämnden ges möjlighet att följa utvecklingen och arbetet i den verksamhet man ansvarar för som huvudman. De redovisningar och analyser som förvaltningen tagit fram har utgjort ett kvalitetssäkrat och väl underbyggt underlag till nämndens verksamhetsplan.

För varje skolform har en övergripande analys skrivits. I den presenteras de viktigaste analyserna av årets resultat samt de insatser som gjorts under läsåret. Dessa beskrivs kortfattat under rubrikerna för respektive skolform nedan.

Liksom tidigare år har varje rektor skriftligt svarat på centralt ställda frågor om sin verksamhet. Frågorna inriktas på att analysera förskolans respektive skolans resultat utifrån gjorda prognoser, beskriva insatser som genomförts och effekter av dessa samt att identifiera de viktigaste utvecklingsområdena. Nämnden får tillgång till varje rapport i en digital portal, tillsammans med övriga presentationer. Det gör att nämnden har tillgång till uppdaterade material och kan följa upp verksamheten oberoende av tid och rum.

Förskola

Med ett totalt kommunbidrag på 1 578 miljoner kronor redovisar förskoleverksamheten ett överskott på 64 miljoner kronor.

Förskolan har beviljats mer statsbidrag än budgeterat, vilket främst beror på att man har fått 18,5 miljoner kronor i ersättning för sjuklönekostnader. Antalet barn har varit färre än budgeterat vilket motsvarar lägre ersättningar med 35 miljoner kronor.

Antalet förskolebarn i Uppsala kommun har i snitt varit 11 977 vilket är 26 fler än 2019.

Hemkommun

Utbildningsnämnden har ansvar för tillsyn av fristående förskolor och fristående pedagogisk omsorg i kommunen. Läsåret 2019/20 genomfördes regelbunden tillsyn av 19 fristående förskolor. Av dessa var tre förstagångstillsyner vid nystartade förskolor.

Vårterminen 2020 genomfördes tillsyn av fyra förskolor, varav två förstagångstillsyner. I samband med de restriktioner som infördes i samband med covid-19 ställdes övriga tillsynsbesök in. Under hösten 2020 har en modell för digital tillsyn utvecklats och använts. Fem förskolor har fått digitala tillsynsbesök och återkopplingsmöten, en pedagogisk omsorg har besökts oanmält utomhus och i fått återkoppling digitalt. Tillsyn har också inletts av två huvudmän för pedagogisk omsorg som driver sammanlagt 31 enheter inom pedagogisk omsorg.

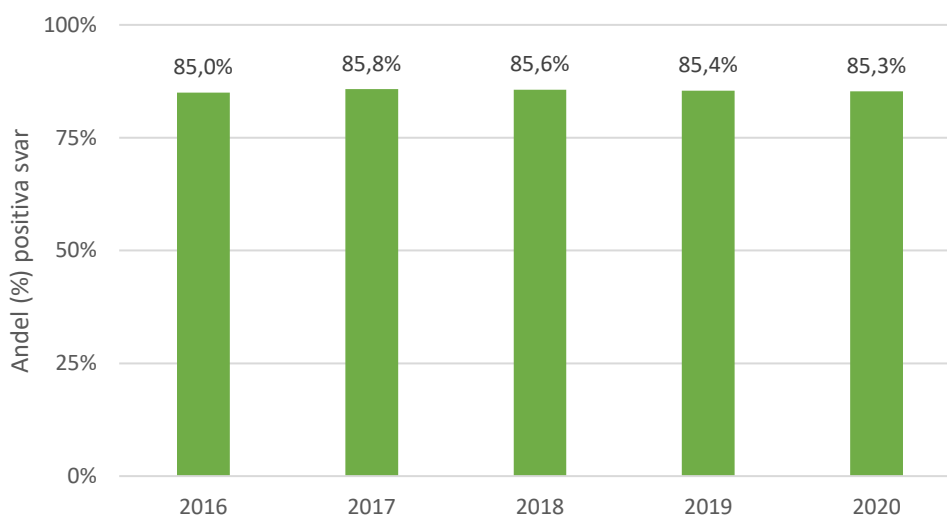
Utbildningsnämnden fattar beslut om godkännanden av huvudman för nya förskolor och pedagogisk omsorg. Under 2020 har totalt 10 sådana beslut om godkännande fattas:

1. Duvans förskola, Svenska kyrkan Uppsala pastorat, beslut UBN 20-04-29 (Öppning uppskjuten)
2. Lisali, Röda stugan ny huvudman för befintlig förskola, beslut UBN 20-04-29
3. Skuttungarna C Företaget dagbarnvårdare, 6 barn, beslut UBN 20-06-17
4. Boklundens förskola, Ansgarskolornas förskolor, 22 barn, beslut UBN 20-09-07
5. Vaksala Rörby, Ekoxen dagbarnvårdare, 6 barn, beslut förskoleutskottet 20-09-10
6. Gnistan, C Företaget dagbarnvårdare, 6 barn, beslut förskoleutskottet 20-09-10
7. Kunskapsförskolan Bäcklösa, Kunskapsförskolan Konzept Ultuna AB, beslut UBN 2020-10-07
8. Kunskapsförskolan Skölsta, Kunskapsförskolan Konzept Skölsta AB, beslut UBN 2020-10-07
9. Stjärnans förskola, Wim Care AB, beslut UBN 2020-10-07
10. Edda förskola Reggio Valsätra, Edda förskola AB, *ny enhet* 50 barn, beslut UBN 20-12-09

Kommunal förskola - huvudman

Enkäten till vårdnadshavare i förskolan visar på fortsatt stabila resultat. Det är positivt att se att resultaten förbättrats inom frågor rörande språk och matematik – de insatser som gjorts under året ser ut att ha givit resultat.

Andel positiva svar, enkät förskola: 2016–2020. Andel positiva svar, enkät till vårdnadshavare med barn i förskolan, medelvärde samtliga frågor, kommunal förskola, Uppsala.

Källa: Uppsala kommun, förskoleenkät

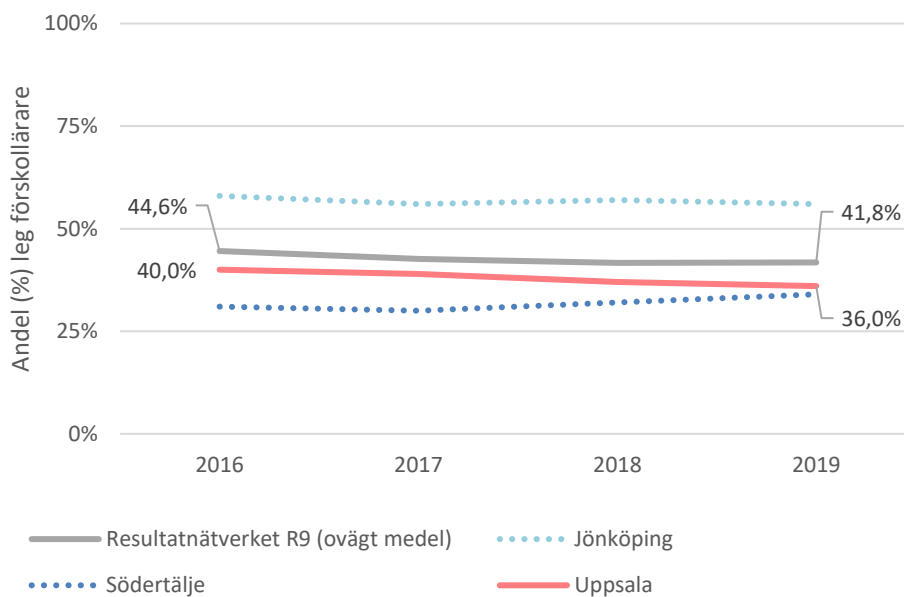
Ett viktigt steg i arbetet med att synliggöra barns lärande tagits i och med att förskolan fått del av resultaten från det nya kartläggningmaterialet som genomförs i förskoleklass. Återkopplingen har bland annat tydliggjort behovet av att ta hänsyn till strukturella skillnader mellan olika enheter när utvecklingsinsatser inom undervisningen ska prioriteras.

Analysen visar att förskolan behöver fortsätta att utveckla undervisningsuppdraget, säkerställa utbildningens arbete med nyanlända och flerspråkiga barn, ge förutsättningar för en utbildning som vilar på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet samt stärka förskolans kompensatoriska uppdrag. Som en del i arbetet med att öka likvärdigheten har 13 enheter med behov av riktade insatser valts ut.

I arbetet med att utveckla undervisningsuppdraget är förskollärarnas roll central. Uppsala är en kostnadseffektiv kommun vad gäller utbildningsområdet. En viktig del i detta är personalkostnader. Trenden i Uppsala är att andelen legitimerade förskollärare sjunker. Att vara effektiv vad gäller personaltäthet innebär också att frågan om kompetens och kompetensförsörjning blir än mer central. En skicklig lärare har bättre förutsättningar att skapa en fungerande lärmiljö även i en större grupp. Likaså är skickligheten extra viktig när det handlar om barngrupper med svårare förutsättningar. En jämförelse med utvecklingen i nätverket R9 går bara att göra fram till och med 2019.¹ Även där är trenden negativ sett till totalen, som syns i diagrammet nedan.

¹ I nätverket ingår, förutom Uppsala kommun, Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Västerås och Örebro

Andel legitimerade förskollärare: Andel heltidstjänster i förskolan med förskollärligitation, 2016–2019. Kommunal förskola. Jfr Uppsala och R9, snitt samt högst och lägst.

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Den kommunala förskolan har sökt statsbidrag för mindre barngrupper för 2020. Beslut kom från Skolverket i juni och förskolan tilldelades 43 miljoner i statsbidrag, vilket är 13 miljoner mindre än föregående år. Skillnaderna i barngruppernas storlek är marginella mellan kommunerna i resultatnätverket R9.

Grundskola och förskoleklass

Med ett totalt kommunbidrag på 2 764 miljoner kronor redovisar verksamhet i förskoleklass, grundskola och fritidshem ett överskott med 64 miljoner kronor.

Grundskolan har beviljats mer statsbidrag än budgeterat, vilket främst beror att man har fått 26,5 miljoner kronor i ersättning för sjuklönekostnader. Antalet elever har varit färre än budgeterat vilket motsvarar lägre ersättningar med 47 miljoner kronor.

Antal elever i Uppsalas grundskolor var i snitt 26 125, vilket är 505 fler än under 2019.

Hemkommun

Skolvalet 2020 resulterade i fortsatt högt valdeltagande där 98,6 procent gjorde ett aktivt skolval. Bland blivande förskoleklass elever fick 90,5 procent fick sitt förstahandsval och 99,2 procent någon av sina tre valda skolor. Bland de som valde till årskurs 1–9 fick 75,9 procent sitt förstahandsval och 92,3 procent något av sina tre val.

Andelen som fick sitt förstahandsval eller något av sina tre val till förskoleklass var något lägre än 2019. Andelen som fick sitt förstahandsval till grundskolan sjönk också jämfört med 2019, men var högre än 2018.

Andelen som får sina förstahandsval i skolvalet beror på antalet sökande, vilka skolor som söks och hur många elever dessa skolor har möjlighet att ta emot. Vissa skolor, främst i de centrala delarna av staden, har fler sökande än det finns plats för. Som följd kan vissa elever inte få den skolan de helst vill ha. Befolkningen i Uppsala ökar och i nybyggda områden släpar ofta byggandet av skolor efter, vilket resulterar i att dessa barn måste beredas plats i befintliga skolor i andra områden.

Kommunal grundskola och förskoleklass – huvudman

Vårterminen 2020 (mars och framåt) bjöd på ytterst speciella förutsättningar inom utbildningsförvaltningens alla verksamheter till följd av covid-19, alla grundskolor hade öppet enligt nationella riktlinjer, dock med periodvis hög frånvaro bland personal och elever. På grund av covid-19 genomfördes inga nationella prov under vårterminen 2020.

Detta till trots visade resultaten för årskurs 9 att kunskapsresultaten ökat och en högre andel gick ut med behörighet till gymnasieskolan. (85,5% jämfört med 84,2% år 2019). Likaså höjdes meritvärdet (235 jämfört med 232 år 2019). Den positiva utvecklingen återfinns dock inte genom hela grundskolan. Kunskapsresultaten i årskurs 6 visar en vikande trend över tid. Den vikande trenden i årskurs 6 kan inte för helheten förklaras på ett enkelt sätt utan här måste varje enhet stärka sitt systematiska kvalitetsarbete för att hitta orsakerna. För årskurs 3 finns inte samma data att tillgå med uteblivna nationella prov.

En högre frånvaro än föregående år har troligen sin förklaring i de nationella riktlinjerna från Folkhälsomyndigheten om krav att stanna hemma vid minsta symptom på snuva, hosta och infektion.

Förskoleklass

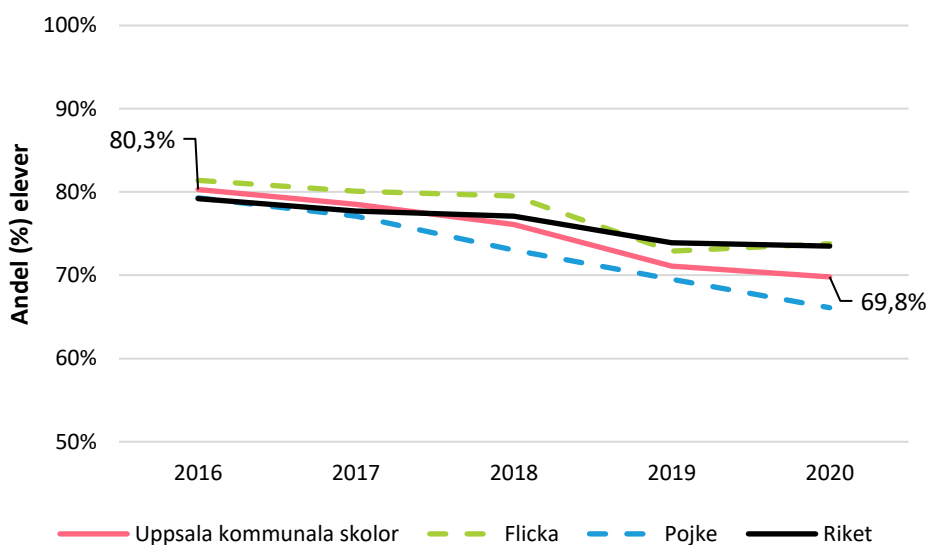
Kartläggningen i förskoleklass har genomförts för första gången. Genom att deltagandet varit så högt finns tillförlitliga resultat att arbeta vidare med. Sammanställningen pekar på att det finns stora skillnader mellan skolornas resultat och mellan pojkars och flickors resultat. Andelen pojkar som är i behov av stöd är högre i jämförelse med flickor, både i matematik och svenska.

Elevenkäten i förskoleklass visar generellt sett goda resultat, framförallt när det gäller trygghet och upplevelse att få hjälp av lärare, medan frågor om arbetsro i skolan och att få vara med och bestämma, indikerar lägre resultat.

Grundskola

För årskurs 6 finns en oroande trend gällande andel elever med godkänt i alla ämnen. Diagrammet nedan visar den nedåtgående trenden.

Andel elever med minst E i alla ämnen: Åk 6, kommunal skola 2016–2020. Jfr Uppsala (pojke-flicka) och riket.

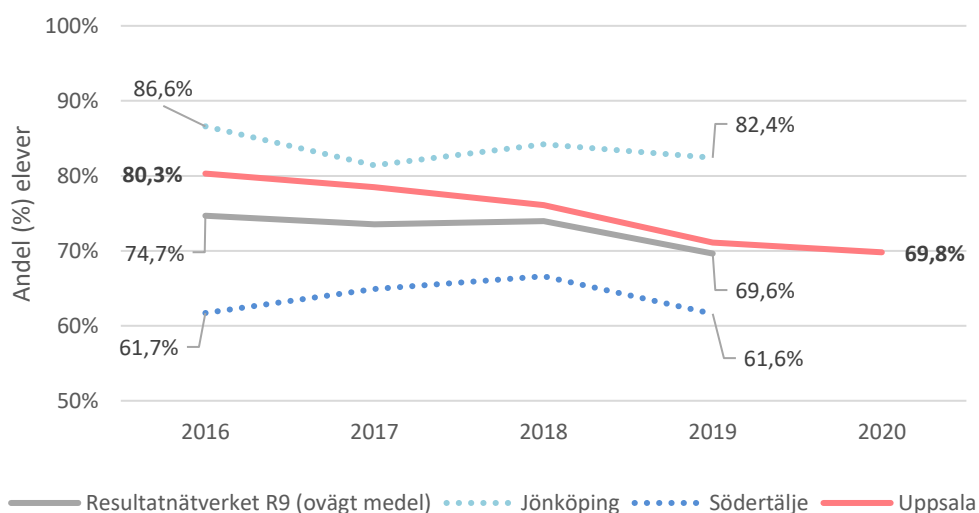

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Trenden har varit vikande även i riket men ser ut att avstannat, åtminstone för det senaste läsåret. Däremot fortsätter som synes den negativa utvecklingen i Uppsala och i synnerhet vad gäller pojkars resultat. Det finns inga enkla svar på varför utvecklingen ser ut som den gör men man kan konstatera att det är av vikt att skolor har goda strukturer för att tidigt upptäcka och sätta in åtgärder, att skolor med negativ resultatutveckling i högre grad präglas av personal- och elevomsättning, att lärares bedömningskompetens är en viktig faktor och att både kamrateffekter och överföring av information mellan skolor är väsentliga faktorer att se närmare på.

En jämförelse med utvecklingen i nätverket R9 visar att Jönköping ligger i topp och Södertälje i botten under samtliga jämförelseår. (Samlad data finns bara till 2019.)

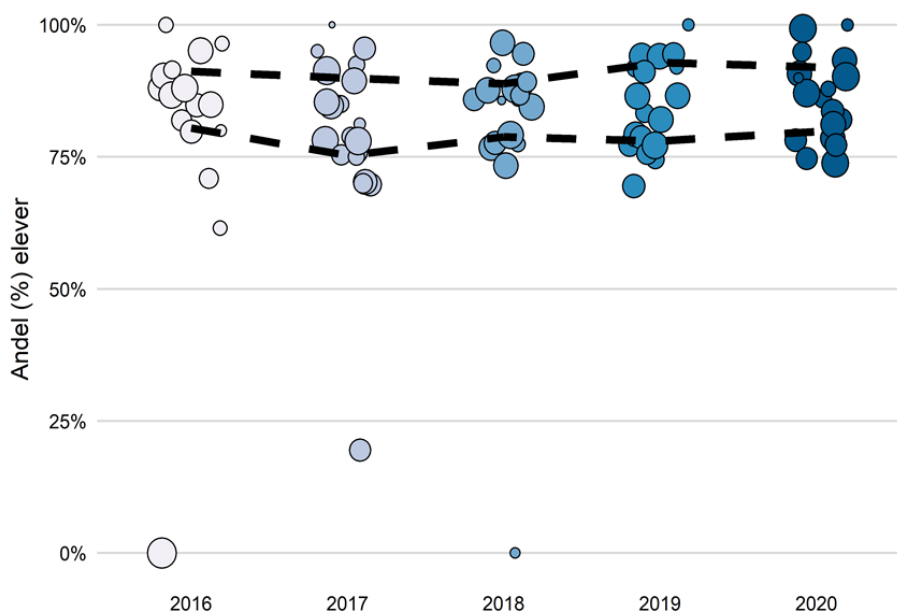
Andel elever med minst E i alla ämnen: Åk 6, kommunal skola 2016–2020. Jfr Uppsala och resultatnätverket R9, snitt samt högst och lägst. (Observera att y-axeln är bruten och börjar på 50 procent)

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

I årskurs 9 finns som beskrevs ovan en positiv utveckling, med ökad andel elever behöriga till gymnasieskolan. I analysarbetet är det av vikt att titta på spridning mellan skolor och i diagrammet nedan synliggörs denna:

Andel elever behöriga till yrkesprogram per skola: Åk 9, kommunal skola 2016–2020. Varje bubbla motsvarar en skola, storleken på bubblan beror på antal elever, de streckade linjerna är första och tredje kvartilen.

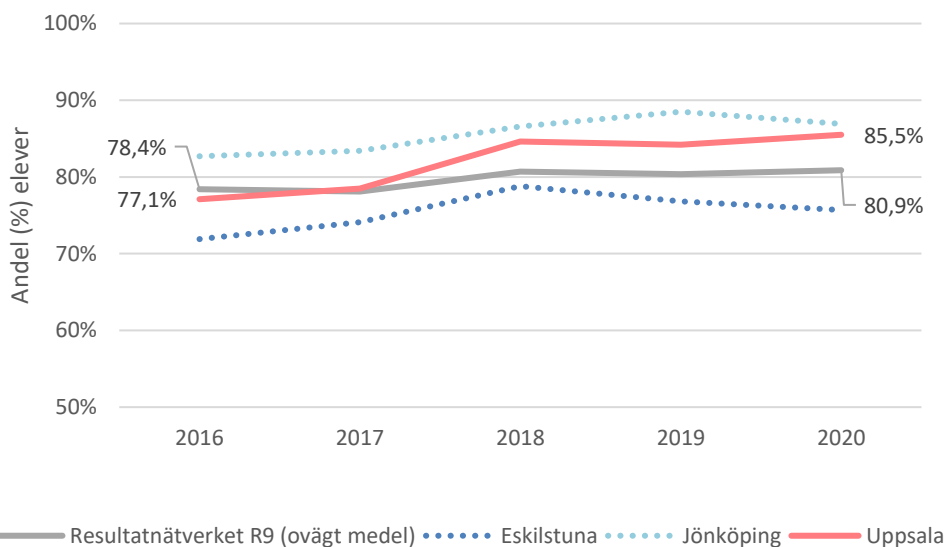

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Skillnaderna i resultat mellan skolorna är fortfarande stor även om trenden visar att skillnaderna mellan skolornas resultat i årskurs 9 minskar. Grundskolan är på rätt väg mot likvärdiga resultat men har en bit kvar för att nå målet att Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.

Uppsala utvecklas positivt vad gäller gymnasiebehörighet i relation till medelvärdet för R9-kommunerna och ligger idag nästan exakt på riksnittet. Ser man närmare på spridningen mellan nätverkskommunerna har Uppsala nu närmast sig den bästa kommunen, även i det här fallet Jönköping. Det kan tolkas som att det fokus man lagt på att klara gymnasiebehörigheten i den kommunala verksamheten givit resultat.

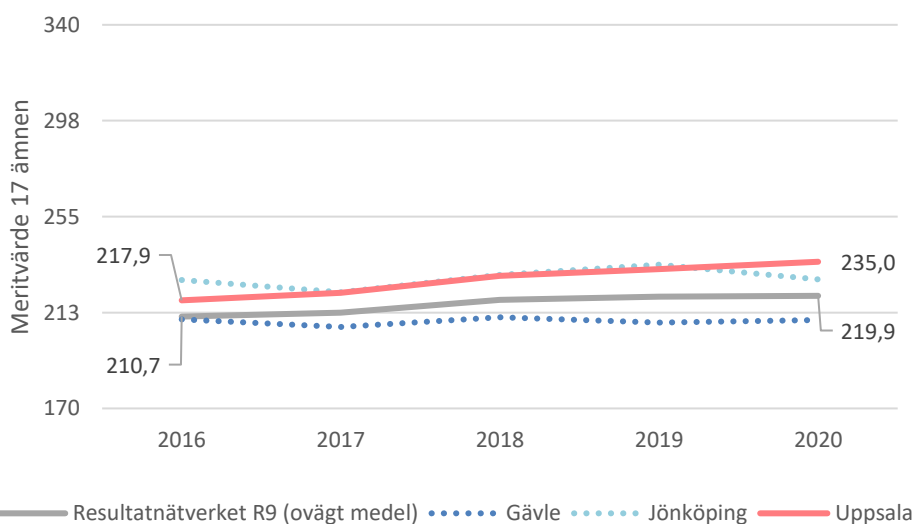
Andel elever behöriga till yrkesprogram: Åk 9, kommunal skola 2016–2020. Jfr Uppsala och resultatnätverket R9, snitt samt högst och lägst. (Observera att y-axeln är bruten och börjar på 50 procent)

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Tittar man istället på utvecklingen av meritvärdet i årskurs 9 ligger Uppsala idag över riksnittet och har också det högsta resultatet av samtliga nätverkskommuner. Det är mycket positivt att den ökning som skett främst gäller elever med lägre meritvärden. Kännetecknande för skolor där meritvärdet ökat är att man under en längre tid hållit i olika satsningar inom områdena arbetsro och språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt.

Meritmedelvärde 17 ämnen: Åk 9, kommunal skola 2016–2020. Jfr Uppsala och resultatnätverket R9, snitt samt högst och lägst. (Observera att y-axeln är bruten och börjar på 170, vilket motsvarar betyget E i samtliga ämnen)

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Vikten av att fortsätta utveckla det systematiska kvalitetsarbetet har blivit tydlig. Med genomarbetade analyser blir mönster och behov synliggjorda och insatserna kan riktas dit där de behövs bäst. Som en del av det arbetet har grundskolan på liknande sätt som förskolan identifierat skolor som är i särskilt behov av riktade insatser. Analysen har gjorts utifrån både kvantitativa faktorer och den kunskap om verksamheten som finns

både hos ledning och rektorer. 8 skolor har valts ut och i varje skola får rektor stöd i att göra en fördjupad analys för att identifiera vilka insatser som behöver göras och hur förvaltningen ger bäst stöd i detta.

Fritidshem

Antalet elever i fritidshem var 2020 i snitt 9 437 vilket är 3 färre än föregående år.

Kommunala fritidshem – huvudman

Årets resultat för elevenkäten visar att andelen positiva svar har ökat på samtliga frågor, jämfört med föregående års mätning. Dock föreligger stora skillnader i resultat mellan skolorna.

Bristen på utbildad personal inom fritidshemmen är påfallande stor och det nya lagkravet om legitimation för lärare i fritidshem som kom 2019 ställer ett ökat krav på att lyfta behovet i kompetensförsörjningsplanen. Skillnaderna mellan skolorna är stora avseende förutsättningar och kompetens.

Det finns ett fortsatt utvecklingsområde att anpassa förutsättningar och arbetsmetoder till det nya uppdraget. Utbildningsinsatser som stödjer skolledarna i det arbetet behöver prioriteras för att skapa en likvärdighet. För de skolor som valts ut för riktade insatser inom grundskolan och som har fritidshem, omfattar satsningarna även fritidsverksamheten.

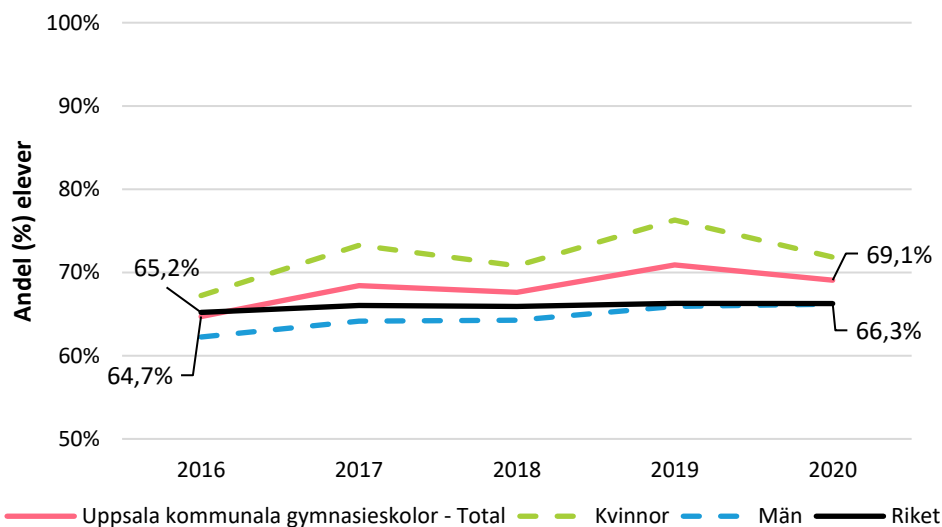
Gymnasieskola

Med ett totalt kommunbidrag på 890 miljoner kronor redovisar gymnasieskolan ett överskott med 7 miljoner kronor. Överskottet förklaras av flera olika mindre poster, så som till exempel ersättning för sjuklön, färre elever och lägre övriga kostnader. Antal elever var i snitt 7 654 vilket är 105 fler än 2019, därutöver var det 1 383 elever från andra kommuner som gick i kommunala huvudmannens gymnasieskolor.

Kommunal gymnasieskola – huvudman

Statistik gällande genomströmning på tre år har inte presenterats i huvudmannens kvalitetsrapport då det är uppgifter som publiceras först i december. Den prognos som gjordes i kvalitetsrapporten, om att genomströmningen skulle sjunka något för Uppsala, visade sig stämma väl; från förra årets 70,9 procent till årets resultat, 69,1 procent. Uppsala ligger klart över rikets resultat. I diagrammet nedan visas resultat för samtliga elever som började gymnasieskola, även introduktionsprogram.

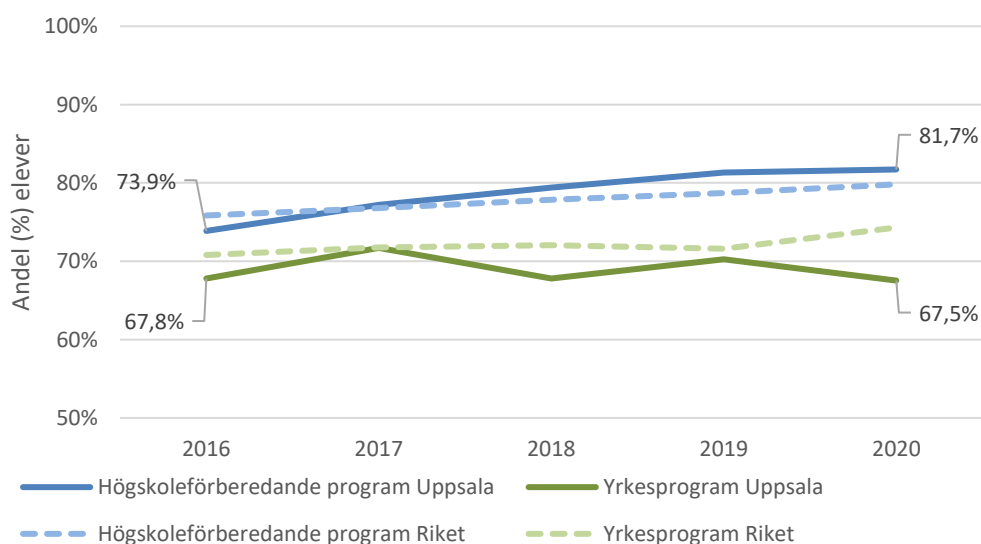
Genomströmning: Andel (%) elever med gymnasieexamen inom tre år, kommunal gymnasieskola. Tidsserie för examensår 2016–2020 för Uppsala, kommunal huvudman, och riket (samtliga huvudmän). (Observera att y-axeln är bruten och börjar på 50 procent)

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

En jämförelse mellan genomströmningen gällande högskoleförberedande och yrkesprogram visar på en ökad differentiering som är tydligare i Uppsala än i riket, något som synliggörs via diagrammet nedan. Förutom en allt starkare segregering utifrån skolors söktryck och antagningspoäng blir det synligt att yrkesprogram har svårt att hävda sig statusmässigt i relation till högskoleförberedande program.

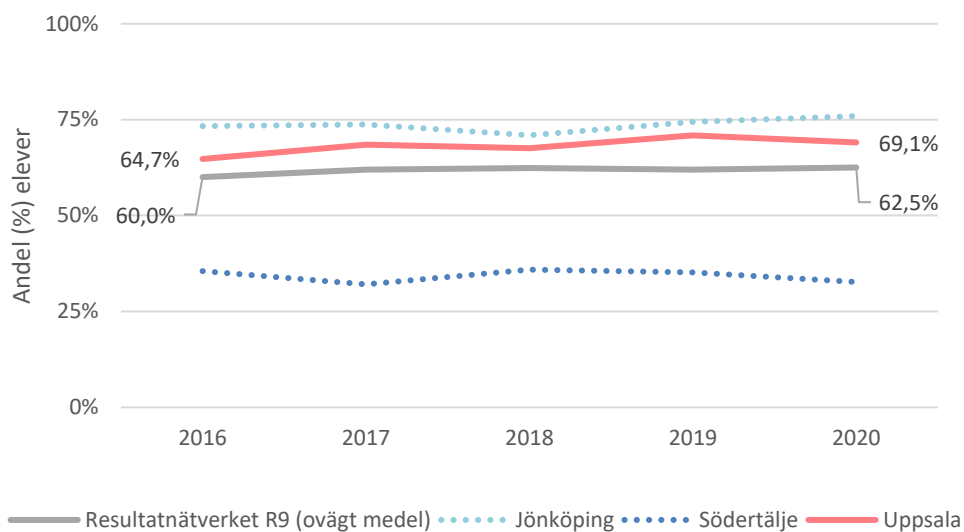
Genomströmning: Andel (%) elever med gymnasieexamen inom tre år, kommunal gymnasieskola. Tidsserie för examensår 2016–2020 för Uppsala, kommunal huvudman, och riket (samtliga huvudmän). Uppdelat på högskoleförberedande respektive yrkesprogram. (Observera att y-axeln är bruten och börjar på 50 procent)

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

I fråga om genomströmning visar en jämförelse mellan kommunerna i R9-nätverket på en svagt positiv utveckling men där Södertälje sticker ut negativt med sina resultat. Även i denna jämförelse ligger Uppsala bra till och liksom i flera exempel från grundskolan är det Jönköping som har de högsta resultaten.

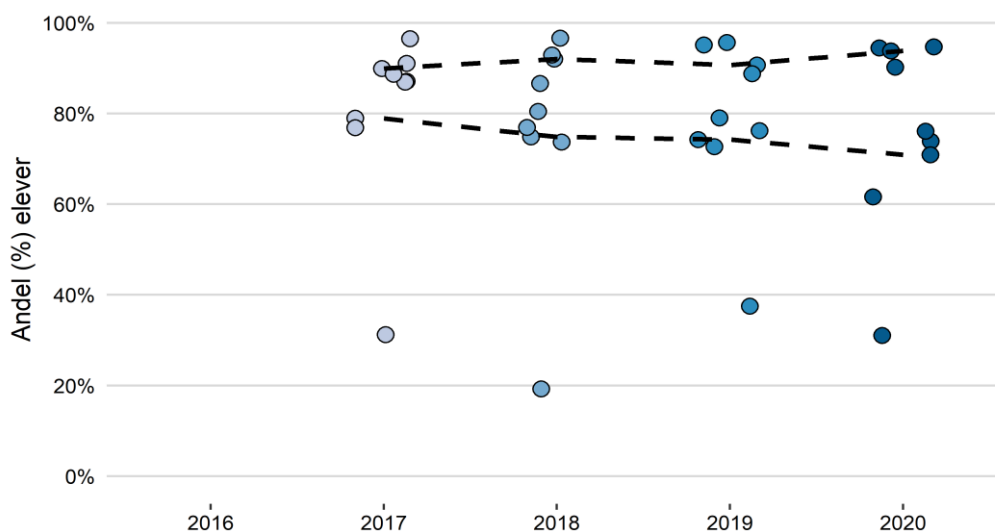
Genomströmning: Andel (%) elever med gymnasieexamen inom tre år, kommunal gymnasieskola. Tidsserie för examensår 2016–2020, Uppsala och resultatnätverket R9, snitt samt högst och lägst

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Andelen elever som når gymnasieexamen eller studiebevis om 2500p minskade något från förra året. En delförklaring är att det så kallade mörkertalet ökade som en trolig effekt av pandemin. Distansundervisningen under våren innebar troligen svårigheter för de elever som var i behov av mer stöd och tätare kontakt med lärare och skola. Ökningen av elever som nådde gymnasieexamen fanns framförallt bland de skolor som redan har goda examensresultat och minskningen skedde bland de skolor som sedan tidigare uppvisar sämre resultat. Kvartilavståndet ökar således vilket kan ses som en ytterligare effekt av bristande likvärdighet i skolornas förutsättningar.

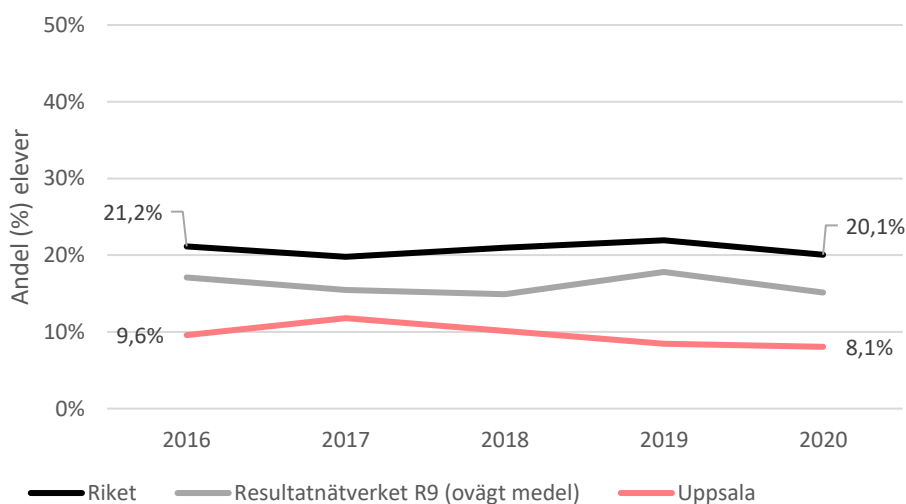
Förväntade avgångselever: Diagram med spridning utifrån kvartiler (varje punkt motsvarar en skola. Gäller andel elever med examen och studiebevis som omfattar 2500p)

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

I gymnasieskolans kvalitetsrapport konstateras att det behövs fortsatta insatser vad gäller introduktionsprogrammen i gymnasieskolan. Det handlar bland annat om att utöka platserna på programinriktat val. Målsättningen är att fler elever som är nära behörighet till ett nationellt program ges möjlighet att snabbt kunna nå behörighet och gå över till det nationella programmet. I en jämförelse med både riket R9-kommunerna blir behovet av insatser som denna tydligt. I diagrammet nedan visas andelen elever inskrivna på introduktionsprogram som efter fyra år lämnat gymnasieskolan med gymnasieexamen eller studiebevis. Uppsala ligger långt under riksnittet och lägst av R9-kommunerna.

Genomströmning: Andel (%) elever med gymnasieexamen eller studiebevis inom fyra år, gymnasieskola. Tidsserie för examensår 2016–2020, kommunal skola Uppsala och resultatnätverket R9, snitt samt riket (samtliga huvudmän).

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Särskola

Grundsärskolan hade ett totalt kommunbidrag på 109 miljoner kronor och redovisar ett underskott på 3 miljoner kronor. Underskottet förklaras av att antal elever har ökat jämfört med budget. Antal elever var i snitt 251 vilket är 19 fler än 2019.

Gymnasiesärskolan hade ett totalt kommunbidrag på 57 miljoner kronor och redovisar ett överskott på 1 miljon kronor. Årssnittet för 2020 var 107 elever från Uppsala kommun. Därutöver gick ytterligare 25 elever från andra kommuner i den kommunala gymnasiesärskolan.

Kommunal grund- och gymnasiesärskola – huvudman

Grundsärskola

Grundsärskolans främsta mål är att elever ska utvecklas mot skolans kunskapsmål och nå en progression i sin kunskapsutveckling, på samma sätt som i grundskolan.

Grundsärskolans resultat visar att en stor majoritet av elever som läser mot utbildningsvägen ämnen når godkänt eller mer än godkänt resultat. Betyg kan erhållas om eleven önskar det.

Det finns inga resultat från elevenkäten att rapportera, då den inte genomfördes under läsåret. Elevfrånvaron har under vårterminen varit högre än normalt, detta kan förklaras med pandemin.

Gymnasiesärskola

Det saknas nationella anvisningar för hur gymnasiesärskolan ska mäta och rapportera resultat av undervisningen. Betyg är en osäker indikator för att mäta effekten av gymnasiesärskolans undervisning. Det beror på sambandet mellan elevens betyg och undervisningens kvalitet är missvisande då det i stor utsträckning beror på elevens individuella förutsättningar. Behovet av att mäta kvalitet i gymnasiesärskolans verksamhet är därför ett prioriterat område och behöver utvecklas.

Elevenkäten visar på flera positiva trender, bland annat i fråga om att få veta hur det går i skolarbetet och att skolarbetet ger eleverna lust att lära sig mer. En reservation behöver dock göras då svarsfrekvensen är låg, något som märks i frågor där andelen positiva svar skiftar mycket mellan olika år.

Framtida utmaningar

Det finns flera tydliga utmaningar för nämnden och Uppsala att arbeta vidare med under de kommande åren.

Likvärdig skola

Det finns inget skäl att nöja sig med mindre än att alla barn ska ges de bästa förutsättningarna att klara sin skolgång efter förskolan, att alla elever ska bli behöriga till gymnasieskolan och att alla ungdomar ska lämna gymnasieskolan med en gymnasieexamen. Det finns fortfarande för stora skillnader mellan förskolor och skolor och även skillnader inom skolor som behöver åtgärdas. För att kunna öka likvärdigheten inom utbildningsområdet krävs insatser på alla nivåer. Det handlar om kraftfulla åtgärder som kräver samsyn och mod för att genomföras. Nedan presenteras tre områden som identifierats som viktiga för att öka likvärdigheten. Inom varje område planeras specifika insatser som presenterats i nämndens strategi för ökad likvärdighet.

Kvalitetsarbete

Ett verkningsfullt arbete för likvärdighet måste bygga på en god kunskap om vilka skillnader som finns mellan förskolor och skolor både vad gäller förutsättningar och resultat. Val av åtgärder behöver bygga på en analys som görs både i varje enhet och på övergripande nivå. I själva begreppet systematiskt kvalitetsarbete ligger att det behöver ske en ständig utveckling av arbetet. Med utgångspunkt i den samlade bilden som ges i uppföljning och analys behöver utvecklingen ske strategiskt och även innefatta samtliga nivåer. På övergripande nivå; ledning, chefer och rektorer, handlar det om att skapa bättre förutsättningar att både tolka och arbeta med resultat. Genom ökad medvetenhet och förståelse kan utvecklingsarbete drivas mer riktat och med ökad måluppfyllelse som tydligt resultat.

Kompetensförsörjning

Hög kompetens hos förskollärare och lärare är en avgörande framgångsfaktor i förskolor och skolor. Både i de analyser som gjorts i Uppsalas verksamheter och de rapporter som nyligen kommit på nationell nivå, har det blivit synligt att det finns en

snedfördelning av lärare i olika skolor. De skolor som möter störst utmaningar har ofta en lägre andel behörig personal och inte alltid tillgång till de skickligaste lärarna. Förskolornas och skolornas idag negativa utveckling ska vändas och målet är att det ska vara attraktivt att arbeta i dessa miljöer, att det där blir tydligt att man kan göra skillnad.

Barn- och elevhälsa

Elevhälsoarbetet är centralt för att ge varje elev möjlighet att utvecklas på bästa sätt. Med en vår som varit präglad av covid-19 har det blivit tydligare än någonsin hur väsentlig en bra skolmiljö är för barns och ungas hälsa och utveckling. Den centrala elevhälsans organisation behöver ses över för att på ett bättre sätt kunna möta både individuella och mer generella behov. För att öka likvärdigheten behöver riktade insatser göras för olika grupper.

Medveten resursfördelning

För att kunna förändra mönster krävs ekonomiska resurser och det krävs att de tydligt riktas till de förskolor och skolor som behöver dem bäst och där tillskottet kan göra störst skillnad. Det handlar om att arbeta kompensatoriskt på ett effektivt sätt med de medel som finns tillgängliga. Nämndens modell för resursfördelning ska ge likvärdiga förutsättningar för alla elever – oavsett bakgrund, kön och funktionsnedsättning – att klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande.

Det finns flera stora riktade statsbidrag som ska bidra till att öka likvärdigheten. Ett av de största är riktat till grundskolan, statsbidrag för likvärdig skola, och de 102 miljoner som tilldelas Uppsala för 2021 kommer att fördelas med utgångspunkt i de strategier som presenterats i grundskolans kvalitetsrapport.

Undervisningsskuld

Det står klart att covid-19 och de restriktioner pandemin fört med sig fått effekter på hela utbildningsområdet. Det kan beskrivas som en undervisningsskuld som under det kommande året måste hämtas hem. Det finns många elever som har betydligt svårare att tillgodogöra sig undervisning på distans. Detta är mest synligt i gymnasieskolan. I grundskolan handlar det istället om en högre frånvaro än normalt, delvis beroende på de restriktioner som har rått sedan i mars. Samvariationen mellan frånvaro och sjunkande betygsresultat är tydlig, det är i mötet mellan lärare och elever som mycket av lärandet sker.

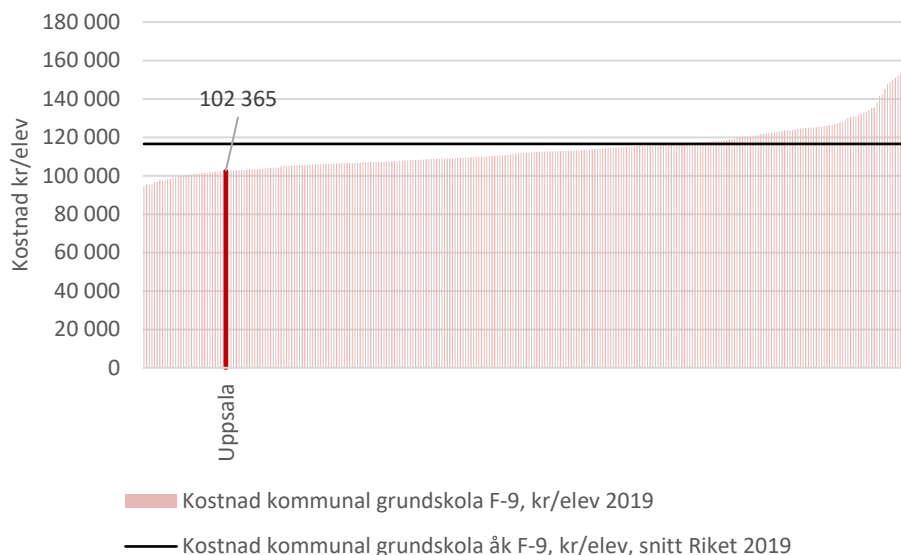
Att återställa den förlorade tiden kommer att kräva både ekonomiska och personella resurser. Stöd och extra undervisning kommer att krävas för att minska risken för att grundskoleelever inte ska klara sin gymnasiebehörighet och att gymnasieelever inte ska klara en gymnasieexamen.

Kvalitet i relation till effektivitet

I de jämförelser med resultatnätverket R9 som gjorts ovan visas att Uppsala i många fall hamnar i mitten vad gäller kunskapsresultat. I jämförelser som dessa behöver man väga in hur förutsättningarna för respektive kommun ser ut. Viktiga sådana är socioekonomiska bakgrundsfaktorer som exempelvis föräldrarnas utbildningsbakgrund.

Uppsala har tämligen goda förutsättningar när det gäller föräldrars utbildningsbakgrund och man skulle kunna förvänta sig att Uppsala på så sätt skulle ligga över snittet i riket vad gäller kunskapsresultaten. Tittar man istället på effektivitetstal blir det tydligt att Uppsala är kostnadseffektivt inom utbildningsområdet. Nedan syns ett diagram som visar att Uppsala ligger tydligt under rikssnittet vad gäller totala utbildningskostnader för den kommunala grundskolan. (För de kostnadsjämförelser som görs nedan finns data att tillgå fram till 2019.)

Kostnad kommunal grundskola: 2019. Kostnad kommunal grundskola, åk 1–9. Kr/elev. Samtliga kommuner samt snitt Riket.

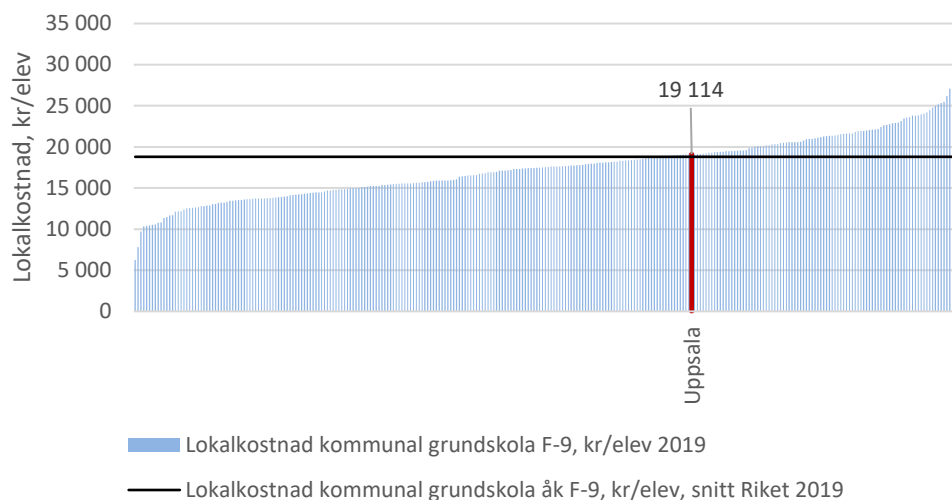
Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Av de kostnader som räknas till utbildning utgör lokaler en viktig del. Jämför man separata poster blir det tydligt att Uppsala har relativt höga lokalkostnader vad gäller exempelvis grundskolan, medan undervisningskostnaden är mycket låg i relation till andra kommuner i Sverige. Mönstret med höga lokalkostnader och låga undervisningskostnader återfinns även tydligt i övriga skolformer (förskola och gymnasieskola.)

Hyreskostnaderna ökar till följd av nyproduktion och renoveringsbehov. Nya myndighetskrav har aviserats när det gäller ventilation, städning och antal toaletter som ytterligare kommer att öka nämndens kostnader.

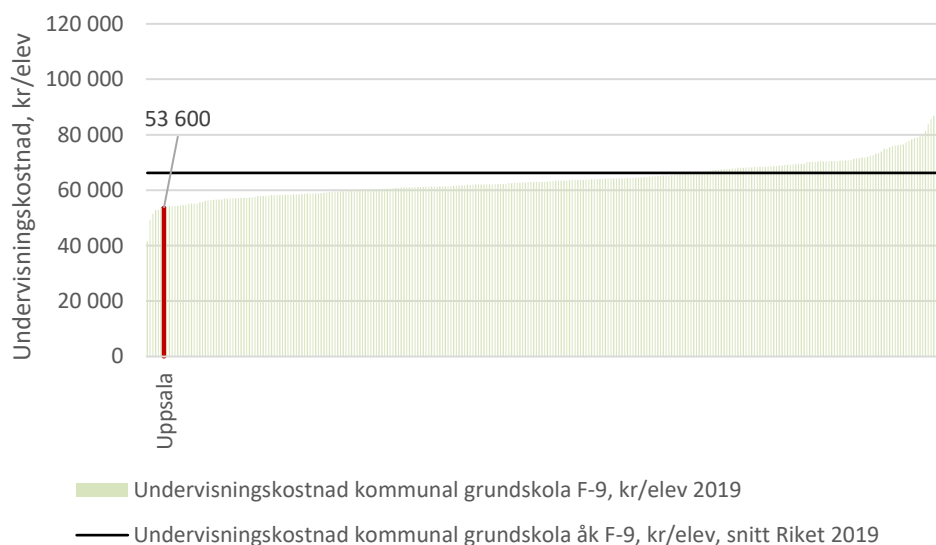
Det finns en stor risk att ökade lokalkostnader kan komma att begränsa utrymmet för satsningar på undervisning och förbättring av kunskapsresultaten.

Kostnad lokaler kommunal grundskola: 2019. Kostnad lokaler kommunal grundskola, åk F-9. Samtliga kommuner samt snitt Riket.

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Kostnad undervisning kommunal grundskola: 2019. Kostnad undervisning kommunal grundskola, åk F-9. Samtliga kommuner samt snitt Riket.

Källa: Kommun- och landstingsdatabasen (Kolada)

Barn- och elevantalet i förskolor och skolor fortsätter att öka. Utbildningsnämnden ser en stor utmaning med att i tid få förskolor och skolor på plats för att möta behoven.

Aktuell lokalförsörjningsplan innehåller omfattande åtgärder. Enligt planen tillkommer cirka 1200 platser inom kommunal förskola under perioden 2021 till och med vårterminen 2025 och cirka 2 200 platser inom kommunal grundskola under perioden 2021 till och med 2025. Inom den kommunala gymnasieskolan sker en etappvis utökning med 800 platser i befintliga lokaler fram till höstterminen 2022 samt att en ny gymnasieskola med 1400 platser etableras genom inhyrning under perioden 2023 till 2024.

Under planperioden 2020–2030 bedöms tillkommande och tidigare beslutade åtgärder i lokalförsörjningsplanen innebära cirka 410 miljoner kronor högre hyresnivå för utbildningsnämnden.

Alla parter som deltar i plan- och byggprocesser behöver arbeta gemensamt för att hålla nere lokalkostnad per barn och elev.

Nämnd
Utbildningsnämnden

Datum:
2021-02-04

Nämndbehandlad/nämndbehandlas:
2020-02-15

Handläggare:
Elin Lundkvist

Version:

Utbildningsnämnden – bokslut 2020

Allmänt om bokslutet

Utbildningsnämnden har ett samlat ansvar för all pedagogisk verksamhet från förskola till och med gymnasieskola, 0-20 år. Nedan redovisas verksamheten utifrån de uppdrag som nämnden har.

Hemkommun innebär nämndens grundläggande myndighetsansvar och ekonomiska ansvar för att alla barn och ungdomar boende i kommunen har tillgång till förskola och skola. Huvudman innebär nämndens hela kvalitetsansvar och ekonomiska ansvar för kommunala förskolor och skolor.

UTBILDNINGSNÄMNDEN	Kommunbidrag	Resultat		
		Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
Belopp i miljoner kronor	2020	2020	2019	202008
Politisk verksamhet (1)	3	1	0	0
Förskoleverksamhet (41)	1 578	64	16	35
Förskoleklass, grundskola och skolbarnsomsorg (431, 432, 42)	2 764	71	48	56
Grundsärskola (433)	109	-3	0	-2
Gymnasieskola (434)	890	7	-1	2
Gymnasiesärskola (435)	57	1	1	-2
Övriga verksamheter	0	1	0	1
Nämnden totalt	5 401	141	65	92

	KF-budget	Bokslut	Bokslut	Helårsprognos
	2020	2020	2019	202008
Investeringar	66	35	38	66

Tabellen ovan visar resultatet per verksamhetsområde för utbildningsnämnden, både hemkommunen och den egna huvudmannen.

Den förvaltningsinterna omsättningen uppgår i årsbokslutet till 4 197 miljoner kronor.

Analys ekonomiskt utfall

RESULTATRÄKNING UTBILDNINGSNÄMNDEN				
Belopp i miljoner kronor	Utfall	Budget	Prognos	Utfall
exklusive förvaltningsinterna poster	2020	2020	2020	2019
Kommunbidrag	5 401	5 401	5 401	5 172
Övriga andra intäkter	918	847	886	889
Summa intäkter	6 319	6 248	6 286	6 061
Personalkostnader	-2 991	-3 023	-3 007	-2 895
<i>varav semesterskultsförändring</i>	<i>-7</i>	<i>-10</i>	<i>-14</i>	<i>-12</i>
Hyror	-694	-705	-698	-646
Ersättning fristående huvudmän	-1 458	-1 488	-1 445	-1 386
Övriga kostnader	-1 012	-1 011	-1 022	-1 050
Summa kostnader	-6 155	-6 227	-6 172	-5 977
Resultat före avskrivn o fin poster	164	21	114	84
Avskrivningar	-21	-20	-21	-18
Finansiella poster	-2	-2	-2	-2
Resultat	141	0	92	65

Nämndens resultat för 2020 visar ett överskott på 141 miljoner kronor, vilket är 49 miljoner kronor högre än prognos per augusti.

- Differensen jämfört med budget motsvarar 2,2 procent av nämndens totala budget. Orsak till differenserna jämfört med budget och prognos går inte att hitta i enstaka poster utan beror på flera olika förändringar.
- Intäkterna är 71 miljoner kronor högre än budget vilket främst beror att nämnden har fått 49 miljoner kronor i ersättning för sjuklönekostnader. Kostnaden för arbetsgivarens del, sjukdag 2-14, för april till och med december månad har ersatts med statligt bidrag vilket innebär en positiv resultateffekt för nämnden.
- Kostnaderna är totalt 72 miljoner kronor lägre än budget varav cirka 32 miljoner kronor beror på att personalkostnaderna har varit lägre än budgeterat. Det beror till viss del på att antalet barn och elever i de kommunala förskolorna och grundskolorna har varit lägre än budgeterat. Verksamheten har också haft högre sjukfrånvaro än normalt samt i lägre omfattning behövt tillsätta vikarier vid sjukdom då även barn och elever varit frånvarande i något högre grad än normalt.
- Ersättning till fristående huvudmän är 30 miljoner kronor lägre än budgeterat. Det har varit färre barn och elever i verksamheten än vad som budgeterats vilket innebär att ersättningar betalats ut i mindre omfattning.
- Hyreskostnaderna har varit lägre än budgeterat, bland annat har idrottshallar förhyrts i lägre omfattning på grund av pandemin.

Hemkommun

Hemkommun innebär nämndens grundläggande myndighetsansvar och ekonomiska ansvar för att alla barn och ungdomar boende i kommunen har tillgång till förskola och skola.

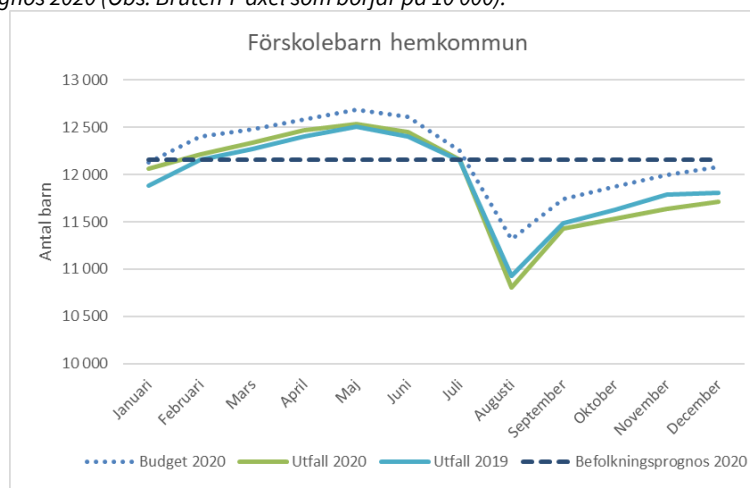
RESULTAT PER DELVERKSAMHET, HEMKOMMUN					
Belopp i miljoner kronor	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse utfall/budget	Prognos 2020	Utfall 2019
Hemkommun förskola	43	0	43	27	11
Hemkommun grundskola	46	0	46	45	49
Hemkommun grundsärskola	-7	0	-7	-5	0
Hemkommun gymnasieskola	3	0	3	10	-14
Hemkommun gymnasiesärskola	-2	0	-2	-2	-2
SUMMA	84	0	84	74	43

Hemkommunen redovisar för 2020 ett överskott på 84 miljoner kronor. Jämfört med prognos per augusti är överskottet 10 miljoner kronor högre.

Största överskottet är inom förskole- och grundskoleverksamheten och beror på att antalet barn och elever varit lägre än budgeterat. Avvikelsen i barn- och elevantal är 1,4 procent jämfört med budget och det motsvarar 82 miljoner kronor lägre ersättningar till fristående och kommunala förskolor och grundskolor. Inom förskoleverksamheten är även andelen barn som går heltid på förskolan lägre än budgeterat.

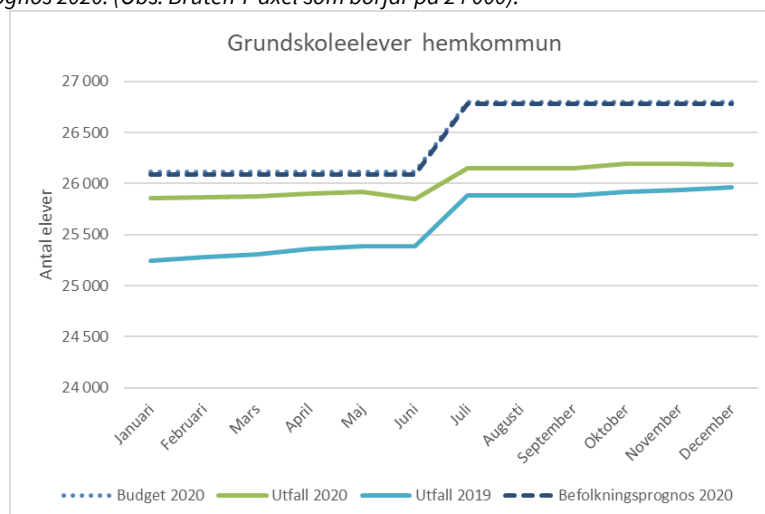
Nedanstående diagram visar det lägre antalet barn/elever för förskola och grundskola jämfört med budgeterat antal och kommunens befolkningsprognos (för grundskola sammanfaller budgeterat antal elever 2020 och befolkningsprognosens antal 2020).

Diagram 1: Antal barn i förskola per månad, hemkommun; utfall 2019-2020, budget och kommunprognos 2020 (Obs. Bruten Y-axel som börjar på 10 000):

Källa: Hypergene och IST administration

Diagram 2: Antal elever grundskola per månad, hemkommun; utfall 2019-2020, budget och kommunprognos 2020. (Obs. Bruten Y-axel som börjar på 24 000):

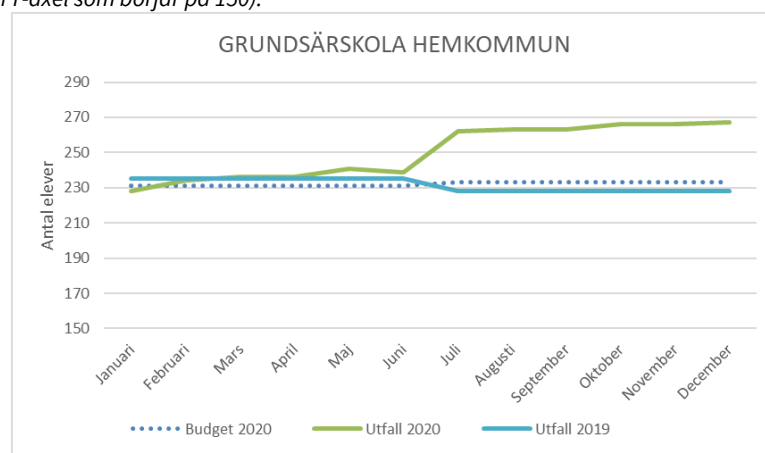

Källa: Hypergene och IST administration

Även i verksamhet gymnasieskola är det något färre elever folkbokförda i Uppsala jämfört med budget, vilket genererar ett överskott. Intäkter för elever från andra kommuner blev något högre än budget på grund av högre antal elever än förväntat. Ersättningarna från migrationsverket blev lägre på grund av färre asylsökande elever än budgeterat.

I grundsärskolan har antalet elever ökat jämfört med budget och är 19 fler än budgeterat, vilket förklarar varför grundsärskoleverksamheten redovisar ett underskott.

Diagram 3: Antal elever grundsärskola per månad, hemkommun; utfall 2019-2020, budget 2020. (Obs. Bruten Y-axel som börjar på 150):

Källa: Hypergene och IST administration

SAMTLIGA VERKSAMHETER, HEMKOMMUN				
Antal barn och elever	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
Kommunal huvudman	34 448	34 934	34 512	33 996
Fristående huvudmän, Uppsala	11 229	11 466	11 242	11 010
I annan kommun	437	419	445	445
Totalt antal barn och elever	46 114	46 819	46 199	45 451

Sammantaget är det färre barn och elever än budgeterat i alla skolformer undantaget i grundskolan. Det är färre barn och elever både inom den egna huvudmannen och hos fristående huvudmän. Utfallet är 1,5 procent färre barn och elever än budgeterat.

Kommunal huvudman

Huvudman innebär nämndens hela kvalitetsansvar och ekonomiska ansvar för kommunala förskolor och skolor.

RESULTAT PER DELVERKSAMHET, KOMMUNAL HUVUDMAN					
Belopp i miljoner kronor	Utfall 2020	Budget 2020	Avvikelse utfall/budget	Prognos 2020	Utfall 2019
Kommunal förskola	21	0	21	8	5
Kommunal grundskola	25	0	25	13	0
Kommunal grundskola	4	0	4	3	1
Kommunal gymnasieskola	4	-1	5	-7	13
Kommunal gymnasieskola	3	0	3	1	3
SUMMA	57	-1	58	18	22

Huvudmannen redovisar för 2020 ett överskott på 57 miljoner kronor. Jämfört med prognos per augusti är överskottet 39 miljoner kronor högre. Överskottet motsvarar 1,3 procent av total omsättning.

Intäkterna från hemkommun är lägre än budget inom **kommunal förskola och grundskola** på grund av färre barn och elever än budgeterat samt att det i förskola är färre barn som går heltid jämfört med budget.

Statsbidragsintäkterna är högre än budgeterat, vilket främst beror på att nämnden har fått 49 miljoner kronor i ersättning från staten för sjuklönekostnader för perioden april till och med december. Sjukfrånvaron har varit högst inom förskola och grundskola som totalt fått 45 miljoner kronor av nämndens totala ersättning för sjuklönekostnader. Av dessa har 21 miljoner kronor utbetalats under hösten och fanns inte med i prognos per augusti.

Även gymnasieskolan har högre intäkter från staten än budgeterat, vilket främst är ökade statsbidrag för lovskola och lärarlönelyftet.

Personalkostnaderna är lägre än budgeterat, främst inom förskola och grundskola. Det beror till viss del på att antalet barn och elever i de kommunala förskolorna och grundskolorna har varit lägre än budgeterat. Verksamheten har också haft högre sjukfrånvaro än normalt samt i lägre omfattning behövt tillsätta vikarier vid sjukdom då även barn och elever varit frånvarande i något högre grad än normalt.

Hyreskostnaderna är lägre än budgeterat, 8,5 miljoner kronor av differensen beror på att grundskola och gymnasieskola under pandemin hyrt in idrottshallar i lägre omfattning än budgeterat.

Under hösten gjordes ett antal åtgärder inom förskola och grundskola för att motverka effekter av pandemin. Förskolan gjorde bland annat inköp för att underlätta för ökad utevistelse på grund av pandemin. Inom grundskolan vidtogs åtgärder för att motverka kunskapsstapp, såsom till exempel insatser för att motverka elevfrånvaro.

Den **kommunala grundsärskolan** har fler elever i verksamheten men kostnaderna har inte ökat i samma omfattning, vilket är den främsta förklaringen till att grundsärskolan har ett överskott.

Den **kommunala gymnasieskolan** hade på grund av pandemin distansundervisning från 18 mars fram till vårterminens slut. Även under höstterminen har distansundervisning delvis bedrivits i gymnasieskolan. Distansundervisningen har medfört att effekterna av pandemin ser annorlunda ut för gymnasieskolan jämfört med förskola och grundskola. Sjukfrånvaron har inte varit lika hög och därmed har skolformen inte någon större positiv effekt av ersättning för sjuklönekostnader eller av minskade vikariekostnader.

Under höstterminen utbetalades 30 kronor i lunchersättning per elev och dag för de dagar de läste på distans. Totalt uppgick kostnaden till 3,6 miljoner kronor. Omställningen till distansundervisning medförde också extra kostnader för bland annat teknisk utrustning. Distansundervisningen medförde dock lägre kostnader för förhyring av idrottshallar.

I marsprognosen lyftes att antalet nya elever på gymnasieskolans individuella program (IM) till hösten var osäkert av två skäl, dels på grund av ett utökat utbildningsutbud fördelat på fler skolor och dels på grund av risken att fler grundskoleelever inte skulle nå gymnasiebehörighet i år på grund av coronapandemin. Vid höstterminens start konstaterades att antalet IM-elever blivit färre än vad som förväntades i mars. Pandemin påverkade inte andelen elever som når gymnasiebehörighet i den grad som befarades. Dessutom har antalet elever på språkintruktionsprogrammet minskat snabbare än förväntat. Det färre antalet elever innebar att gymnasieskolan stod med en för stor organisation för dessa utbildningar och prognostiserade i augusti ett underskott för 2020. En handlingsplan för att komma till rätta med underskottet togs fram och förändringar har vidtagits under hösten.

Den **kommunala gymnasiesärskolan** har ett stabilt elevtal och pandemins påverkan på verksamheten har inte varit så stor i skolformen.

SAMTLIGA VERKSAMHETER, KOMMUNAL HUVUDMAN					
Antal barn och elever *)	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Avvikelse utfall/budget	Utfall 2019
Antal barn i förskola	7 804	7 858	7 822	-54	7 776
Antal elever i grundskola, år F-9	21 329	21 606	21 349	-277	20 936
Antal elever i grundsärskola	199	196	198	3	188
Antal elever i gymnasieskola	6 642	6 716	6 662	-74	6 636
Antal elever i gymnasiesärskola	125	126	126	-1	119
Totalt antal barn och elever	36 099	36 502	36 157	-403	35 655
Antal elever i fritidshem	8 021	8 179	7 901	-158	8 149

*) inklusive barn och elever från annan kommun

Tabellen ovan visar att antal barn och elever är något lägre i alla kommunala verksamheter, undantaget grundsärskola. Antal barn och elever är totalt 403 färre jämfört med budget, vilket motsvarar 1,1 procent av budgeterat antal.

Investeringar

INVESTERINGAR			
Belopp i miljoner kronor	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020
Totalt nämnd	35	66	66
Tilldelad investeringsram Mål och budget	66	66	66

Utbildningsnämndens tilldelade investeringsram var 66 miljoner kronor för 2020. Nämnden har nyttjat 35 miljoner kronor. Samtliga investeringsmedel avser den kommunala huvudmannens investeringar för inventarier i samband med nybyggnation, nya moduluppställningar och renovering samt reinvesteringar i befintliga förskolor och skolor. Under året har inga nya enheter öppnat. Den största enskilda investeringen är till Ellen Fries gymnasium som invigdes hösten 2019. Reinvesteringarna blev lägre än budgeterat.

Bilaga: Utfall per verksamhet

Politisk verksamhet

Inom politisk verksamhet ingår kostnad för nämnden såsom arvoden, utbildningar och övriga kostnader som hör till nämndverksamhet.

POLITISK VERKSAMHET, HEMKOMMUN				
Belopp i miljoner kronor	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
Kommunbidrag	3,4	3,4	3,4	3,1
Summa intäkter	3,4	3,4	3,4	0,0
Nämndverksamhet, arvoden	-2,1	-2,6	-2,3	-2,3
Nämndadministration	-0,6	-0,6	-0,6	-0,9
Övriga kostnader	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1
Summa kostnader	-2,8	-3,4	-3,0	-0,2
Resultat	0,6	0,0	0,4	-0,2

Förskoleverksamhet

Förskolan redovisar för 2020 ett överskott på 64 miljoner kronor, sammantaget för hemkommun och huvudman.

FÖRSKOLA	HEMKOMMUN				KOMMUNAL HUVUDMAN			
	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
Belopp i miljoner kronor								
Kommunbidrag	1 578	1 578	1 578	1 532				
Intäkter från andra kommuner	6	4	7	5				
Statsbidrag	6	6	4	9	76	65	72	47
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	36	37	36	35				
Föräldraavgifter	144	140	142	139				
Ersättning från hemkommun					1 100	1 109	1 101	1 090
Övriga intäkter	0	0	0	0	3	1	2	2
Summa intäkter	1 770	1 764	1 766	1 720	1 179	1 174	1 175	1 139
Personalkostnader					-760	-779	-765	-743
Varav semesterskuldförändring					-6	0	-4	2
Hyror					-175	-176	-175	-170
Ersättning egna huvudmannen	-1 100	-1 109	-1 102	-1 090		0	0	-1
Ersättning fristående huvudmän	-597	-627	-607	-591				
Övriga kostnader	-30	-28	-31	-29	-221	-217	-225	-218
Summa kostnader	-1 727	-1 764	-1 739	-1 710	-1 156	-1 172	-1 165	-1 132
Resultat före avskrivning o fin poster	43	0	27	11	23	2	10	7
Avskrivningar					-2	-2	-2	-2
Finansiella poster					0	0	0	0
Resultat	43	0	27	11	21	0	8	5

FÖRSKOLA, HEMKOMMUN				
Antal barn	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
I kommunala förskolor	7 745	7 825	7 768	7 736
I fristående förskolor, Uppsala	4 199	4 323	4 211	4 178
I annan kommun	33	30	40	37
Totalt antal barn	11 977	12 178	12 019	11 951

FÖRSKOLA, KOMMUNAL HUVUDMAN				
Antal barn	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
I kommunal förskola *)	7 804	7 858	7 822	7 776

*) inklusive barn från annan kommun

Grundskola, förskoleklass och fritidshem

Grundskolan redovisar för 2020 ett överskott på 71 miljoner kronor sammantaget för hemkommun och huvudman.

GRUNDSKOLA	HEMKOMMUN				KOMMUNAL HUVUDMAN			
	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
Belopp i miljoner kronor								
Kommunbidrag	2 764	2 764	2 764	2 648				
Intäkter från andra kommuner	22	18	22	20	1	0	1	1
Statsbidrag	18	17	15	23	194	166	180	188
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	30	30	30	29		1	1	0
Föräldraravgifter	72	71	71	69				
Intäkter från hemkommun	0	0	0	0	2 230	2 267	2 245	2 170
Övriga intäkter	0	0	0	0	39	37	37	40
Summa intäkter	2 904	2 899	2 901	2 790	2 465	2 472	2 463	2 399
Personalkostnader	-1	0	-1	-1	-1 587	-1 608	-1 598	-1 526
Varav semesterskuldförändring	0	0	0	0	-1	-7	-7	-11
Hyror					-369	-377	-371	-342
Ersättning egna huvudmannen	-2 169	-2 201	-2 177	-2 105	-73	-74	-77	-76
Ersättning fristående huvudmän	-536	-540	-522	-486	0	0	0	0
Skolskjutskostnader	-115	-121	-120	-113	-1	-4	-2	-5
Övriga kostnader	-37	-37	-37	-36	-398	-399	-392	-439
Summa kostnader	-2 858	-2 899	-2 857	-2 741	-2 429	-2 461	-2 440	-2 389
Resultat före avskrivn o fin poster	46	0	45	49	36	10	24	11
Avskrivningar					-12	-10	-11	-10
Finansiella poster					-1	-1	-1	-1
Resultat	46	0	45	49	25	0	13	0

GRUNDSKOLA, HEMKOMMUN				
Antal elever	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
I kommunala grundskolor	21 126	21 419	21 156	20 705
I fristående grundskolor, Uppsala	4 897	4 950	4 915	4 800
I annan kommun	102	89	104	115
Totalt antal elever	26 125	26 458	26 175	25 620
I fritidshem	9 437	9 947	9 521	9 440

GRUNDSKOLA, KOMMUNAL HUVUDMAN				
Antal elever	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
I kommunal grundskola, år F-9 *)	21 329	21 606	21 349	20 936
I kommunalt fritidshem *)	8 021	8 179	7 901	8 149

*) inklusive elever från annan kommun

Grundsärskola

Grundsärskolan redovisar för 2020 ett underskott på 3 miljoner kronor, sammantaget för hemkommun och huvudman.

GRUNDSÄRSKOLA	HEMKOMMUN				KOMMUNAL HUVUDMAN			
	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
Belopp i miljoner kronor								
Kommunbidrag	109	109	109	105				
Intäkter från andra kommuner	5	7	5	6				
Statsbidrag					4	2	2	3
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	1	1	1	1				
Ersättning från hemkommun					80	76	80	74
Övriga intäkter	0	0	0	0	0	0	0	1
Summa intäkter	116	117	115	112	85	77	81	77
Personalkostnader					-63	-60	-61	-57
Varav semesterskuldförändring					0	0	0	0
Hyror					-7	-5	-6	-8
Ersättning egna huvudmannen	-80	-79	-80	-76	0	0	0	0
Ersättning fristående huvudmän	-22	-19	-21	-19				0
Skolskjutskostnader	-18	-17	-16	-15	0	0	0	0
Övriga kostnader	-3	-2	-3	-3	-11	-12	-10	-10
Summa kostnader	-123	-117	-121	-112	-80	-77	-78	-76
Resultat före avskrivn o fin poster	-7	0	-5	0	4	0	4	1
Avskrivningar					0	0	0	0
Finansiella poster					0	0	0	0
Resultat	-7	0	-5	0	4	0	3	1

GRUNDSÄRSKOLA, HEMKOMMUN				
Antal elever	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
I kommunala grundskolor	200	189	200	188
I fristående grundskolor, Uppsala	50	43	49	43
I annan kommun	1	0	0	1
Totalt antal elever	251	232	249	232

GRUNDSÄRSKOLA, KOMMUNAL HUVUDMAN				
Antal elever	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
I kommunal grundskola, år 1-9 *)	199	196	198	188

*) inklusive elever från annan kommun

Gymnasieskola

Gymnasieskolan redovisar för 2020 ett överskott på 7 miljoner kronor, sammantaget för hemkommun och huvudman.

GYMNASIESKOLA	HEMKOMMUN				KOMMUNAL HUVUDMAN			
	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
Belopp i miljoner kronor								
Kommunbidrag	890	890	890	831				
Intäkter från andra kommuner	156	149	161	149	0	0	0	1
Statsbidrag	11	23	14	35	46	31	40	37
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	17	15	16	19	0	0	0	0
Ersättning från hemkommun	0	0			717	726	718	710
Övriga intäkter	3	2	2	2	12	13	13	15
Summa intäkter	1 078	1 079	1 084	1 036	776	770	772	762
Personalkostnader					-489	-482	-492	-468
Varav semesterskuldförändring					-1	-3	-3	-3
Hyror					-135	-137	-136	-118
Ersättning egna huvudmannen	-711	-725	-713	-703	-2	-2	-1	-2
Ersättning fristående huvudmän	-299	-297	-293	-285	0	0	0	0
Skolskjutskostnader	-22	-24	-22	-22	-2	-3	-2	-3
Övriga kostnader	-44	-35	-47	-40	-137	-140	-140	-152
Summa kostnader	-1 075	-1 079	-1 074	-1 050	-764	-763	-772	-743
Resultat före avskrivn o fin poster	3	0	10	-14	12	7	1	19
Avskrivningar					-7	-7	-8	-6
Finansiella poster					-1	-1	-1	0
Resultat	3	0	10	-14	4	-1	-7	13

GYMNASIESKOLA, HEMKOMMUN				
Antal elever	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
I kommunala gymnasieskolor	5 278	5 403	5 288	5 278
I fristående gymnasieskolor, Uppsala	2 076	2 139	2 060	1 979
I annan kommun	300	300	300	292
Totalt antal elever	7 654	7 842	7 648	7 549

GYMNASIESKOLA, KOMMUNAL HUVUDMAN				
Antal elever	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
I kommunal gymnasieskola *)	6 642	6 716	6 662	6 636

*) inklusive elever från annan kommun

Gymnasiesärskola

Gymnasiesärskolan redovisar för 2020 ett överskott på 1 miljon kronor, sammantaget för hemkommun och huvudman.

GYMNASIESÄRSKOLA	HEMKOMMUN				KOMMUNAL HUVUDMAN			
	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
Belopp i miljoner kronor								
Kommunbidrag	57	57	57	53				
Intäkter från andra kommuner	11	11	11	11				
Statsbidrag					1	1	1	1
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	0	0	0	0				
Ersättning från hemkommun					56	56	56	53
Övriga intäkter						0	0	0
Summa intäkter	68	68	68	65	57	57	57	54
Personalkostnader					-39	-40	-39	-37
Varav semesterskuldförändring					0	0	0	0
Hyror					-8	-9	-9	-6
Ersättning egna huvudmannen	-56	-56	-56	-53	0	-1	-1	0
Ersättning fristående huvudmän	-4	-6	-4	-5				
Skolskjutskostnader	-8	-8	-8	-7	0	0	0	0
Övriga kostnader	-1	2	-2	-2	-7	-8	-7	-8
Summa kostnader	-70	-68	-70	-67	-54	-57	-56	-51
Resultat före avskrivn o fin poster	-2	0	-2	-2	3	0	1	3
Avskrivningar					0	0	0	0
Finansiella poster					0	0	0	0
Resultat	-2	0	-2	-2	3	0	1	3

GYMNASIESÄRSKOLA, HEMKOMMUN

	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
Antal elever				
I kommunal gymnasiesärskola	99	98	100	89
I fristående gymnasiesärskolor, Uppsala	7	11	7	10
I annan kommun	1	0	1	0
Totalt antal elever	107	109	108	99

GYMNASIESÄRSKOLA, KOMMUNAL HUVUDMAN

	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
Antal elever				
I kommunal gymnasiesärskola *)	125	126	126	119

*) inklusive elever från annan kommun

Övriga bilagda tabeller

Totalt nämnden 2020, hemkommun och huvudman

UTBILDINGSNÄMNDEN, TOTALT	HEMKOMMUN				HUVUDMAN			
	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019	Utfall 2020	Budget 2020	Prognos 2020	Utfall 2019
Belopp i miljoner kronor								
Kommunbidrag	5 401	5 401	5 401	5 172				
Intäkter från andra kommuner	200	188	205	191	1	0	1	1
Statsbidrag	35	45	33	67	323	264	305	276
Momsbidrag, ej skattepliktig verks	84	83	83	84	1	1	1	0
Föräldraavgifter	216	211	214	208				
Ersättning från hemkommun					4 183	4 234	4 200	4 096
Övriga intäkter	3	2	2	4	69	66	55	74
Summa intäkter	5 939	5 930	5 938	5 726	4 577	4 565	4 562	4 447
Personalkostnader	-39	-38	-39	-35	-2 951	-2 984	-2 969	-2 855
Varav semesterskuldförändring	-1	0	0	1	-7	-9	-14	-13
Hyror					-695	-705	-698	-645
Ersättning egna huvudmannen	-4 115	-4 169	-4 128	-4 026	-74	-77	-79	-80
Ersättning fristående huvudmän	-1 458	-1 488	-1 446	-1 386				
Övriga kostnader	-243	-235	-250	-236	-777	-778	-775	-826
Summa kostnader	-5 855	-5 930	-5 863	-5 683	-4 497	-4 544	-4 521	-4 406
Resultat före avskrivning o fin poster	84	0	74	43	80	21	41	41
Avskrivningar					-21	-19	-21	-18
Finansiella poster					-2	-2	-2	-1
Resultat	84	0	74	43	57	0	18	22

Prognos 2020

UTBILDINGSNÄMNDEN				
Belopp i miljoner kronor	Utfall 2020	Prognos augusti	Prognos mars	Budget 2020
Hemkommun	84	74	17	0
Huvudman	57	18	-1	0
SUMMA	141	92	16	0

Bokslut 2019, per verksamhet för hemkommun och huvudman

UTBILDINGSNÄMNDEN	HEMKOMMUN	HUVUDMAN	TOTALT UBN
Belopp i miljoner kronor	Bokslut 2019	Bokslut 2019	Bokslut 2019
Politisk verksamhet	0		0
Förskola	11	5	16
Grundskola	49	0	48
Grundsärskola	0	1	0
Gymnasieskola	-14	13	-1
Gymnasiesärskola	-2	3	1
SUMMA	43	22	65

Totalt utbildningsnämnden, bokslut 2019

RESULTATRÄKNING UTBILDNINGSNÄMNDEN, BOKSLUT 2019				
Belopp i miljoner kronor	Utfall 2019	Budget 2019	Prognos 2019	Utfall 2018
Kommunbidrag	5 172	5 172	5 172	4 913
Övriga andra intäkter	889	813	866	842
Summa intäkter	6 061	5 985	6 038	5 755
Personalkostnader	-2 895	-2 899	-2 901	-2 754
Varav semesterskuldförändring	-12	-4	-7	-2
Lokalkostnader	-646	-673	-650	-604
Köp av verksamhet, fristående	-1 386	-1 450	-1 415	-1 334
Övriga kostnader	-1 050	-945	-1 046	-958
Summa kostnader	-5 977	-5 966	-6 012	-5 649
Resultat före avskrivn o fin poster	84	19	26	106
Avskrivningar	-18	-18	-19	-16
Finansiella poster	-2	-2	-2	-1
Resultat	65	0	6	89

Förvaltning eller nämnd eller enhet
Utbildningsförvaltningen

Datum:
2021-01-25

Diarienummer:
UBN-2020-02600

Handläggare:
Katarina Håkansson

Uppdrag i verksamhetsplan 2020

Uppföljning per december

Innehåll

Arbetsområden	3
1. Arbeta för en jämställd och hållbar ekonomi	3
2. Arbeta för att Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande.....	4
3. Tidiga insatser för att främja barns och ungas hälsa och utveckling.....	11
4. Arbeta för tillgång till förskola och skola med trygga, ändamålsenliga och hållbara ute- och innemiljöer	14
5. Ta ansvar för arbetsmiljö och kompetensförsörjning i verksamheten.....	17
6. Arbeta för invånares och organisationers delaktighet	19

Arbetsområden

Grön färg = Uppdraget genomfört alternativt fortsätter i verkställighet

Gul färg = Arbetet tas vidare i verksamhetsplan 2021

Under respektive rubrik görs också en koppling till inriktningsmålen i Mål och budget.

1. Arbeta för en jämställd och hållbar ekonomi

Inriktningsmål 1: Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi

Nämndens resultat för 2020 visar ett överskott på 141 miljoner kronor. Differensen jämfört med budget motsvarar 2,2 procent av nämndens totala budget. Orsak till differensen går inte att hitta i enstaka poster utan beror på flera olika förändringar. Se vidare nämndens ekonomiska analys.

Nämndens åtgärder

Uppdrag i mål och budget/Nämndens åtgärd	Åtgärd	Åtterrappport
Upphandling 1.1 Utveckla kommunkoncernens förmåga att ställa ekonomiska, sociala och miljömässiga krav vid upphandling. (Alla)	Vid upphandlingar ska samarbete ske med kommunens centrala upphandlingsenhet om hur ekonomiska, sociala och miljömässiga krav ställs. Åtgärden syftar till att säkerställa kvaliteten i upphandlingsunderlag.	De upphandlingar som nämnden gjort under året har skett i nära samarbete med kommunens upphandlingsenhet
Jämställd resursfördelning 1.2 Genomföra en koncernövergripande kartläggning hur resurser fördelas mellan män och kvinnor senast 2022 i syfte att uppnå en jämställd resursfördelning. (Alla)	Där det är möjligt ska könsuppdelad statistik göras tillgänglig i syfte att kunna få syn på mönster som tyder på bristande jämställdhet. Utbildningsnämnden har tidigare genomlyst olika delar av resursfördelning ur ett jämställdhetsperspektiv, till exempel strukturersättningen samt ersättningar och tillgång till resurser för särskilt stöd. Denna kunskap ligger till grund för fortsatt arbete i nämnden och förvaltningen. Den redovisning om jämställdhet som gjordes i nämnden oktober 2019 ska följas upp med en ny jämförelse vid sammanträdet i oktober 2020 med fokus på kunskapsresultat, elever med stora stödbehov och skolnärvaro. Förvaltningen bidrar till den koncernövergripande kartläggningen. Åtgärden syftar till att bidra till en jämställd resursfördelning i Uppsala kommun.	Vid nämndens sammanträde i november presenterades en jämställdhetsanalys med fokus på kunskapsresultat, elever med stora stödbehov och skolnärvaro Trenden att flickornas och pojkarnas resultat närmar sig varandras fortsätter. Flickornas behörighet till gymnasiet ligger fortsatt på hög nivå och gapet mellan pojkar och flickor har minskat. Pojkarnas resultat är dock lägre än flickornas, trots de system som ska kompensera för detta, såsom strukturersättning och särskilt stöd. Betydligt fler pojkar har resursbehov och tilldelas också mer av de resurser som finns för särskilt stöd.

<p>Övriga kostnader 1.3 Nämndens åtgärd om övriga kostnader</p>	<p>Förvaltningen ges i uppdrag att vid nämndens sammanträde i mars 2020 redovisa de olika delarna i övriga kostnader och belysa konsekvenser och möjliga effektiviseringar.</p> <p>Åtgärden syftar till att ge underlag för bedömning av möjliga effektiviseringar.</p>	<p>En redovisning om övriga kostnader gavs till nämnden i mars. Nämnden beslutade att lägga redovisningen till underlag i kommande budgetarbete.</p>
--	---	--

2. Arbeta för att Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande

<p>Inriktningsmål 6 i Mål och budget: Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning, nå sin gymnasieexamen och utmanas i sitt lärande Bedömning delvis uppfyllt.</p> <p>Arbetet med flera av uppdragen i mål och budget har försenats under pandemin och organisationen har varit ansträngd. Förutom den akuta hanteringen har prioriterats ett strategiskt arbete med att utveckla kvalitetsarbetet och att utarbeta en strategisk planering för hur resultaten ska förbättras i enheter med låga resultat. Efter ett läsår som inte varit likt något annat kan konstateras att vi kan vara stolta över en verksamhet där föräldrarna tycker att förskolan håller hög kvalitet, en högre andel elever nått gymnasiebehörighet och andelen avgångselever med gymnasieexamen också stigit jämfört med tidigare år. Det finns dock fortfarande för stora skillnader mellan förskolor och skolor och även skillnader inom skolor som behöver åtgärdas.</p> <p>Inriktningsmål 2: Uppsala ska vara tryggt och attraktivt att leva, verka och vistas i Bedömning delvis uppfyllt.</p> <p>Väl fungerande förskolor och skolor är en viktig förutsättning för att Uppsala ska vara en attraktiv kunskapsstad och för att motverka att unga hamnar i utanförskap. Utbildningsnämnden och förvaltningen är en samarbetspart till andra nämnder och förvaltningar som arbetar med barn och unga för att motverka social oro och brottslighet.</p> <p>Inriktningsmål 5: Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete Bedömning delvis uppfyllt</p> <p>Nämnden bidrar till inriktningsmålet bland annat genom strategiskt arbete för att unga ska välja yrkes- och lärlingsutbildningar samt utveckling av det kommunala aktivitetsansvaret för ungdomar som varken arbetar eller studerar.</p> <p>Inriktningsmål 7: Uppsala ska vara en äldrevänlig kommun och invånare med funktionsnedsättning ska uppleva trygghet, frihet och tillgänglighet Bedömning delvis uppfyllt.</p> <p>Flera åtgärder under inriktningsmål 6 genomförs för att främja tillgängliga lärmiljöer i förskolor och skolor.</p>
--

Nämndens åtgärder

Uppdrag i mål och budget/Nämndens åtgärd	Åtgärd	Återrapport
<p>Likvärdighet 2.1 Ta fram en strategi för ökad likvärdighet mellan kommunens skolor och arbeta för att skolor med lägre resultat förbättras samt att skolor med goda resultat fortsätter sitt framgångsrika arbete. (UBN)</p>	<p>Ta fram ett underlag som belyser vilka åtgärder som idag finns för att främja likvärdighet och motverka segregation i och mellan förskolor och skolor. Underlaget ska också innehålla en bedömning över vilka ytterligare eller andra åtgärder som skulle behövas. Utifrån det underlaget tas fram en strategi för ökad likvärdighet.</p>	<p>Arbetet har sammanfogats med uppdrag 2.3 om systematiskt kvalitetsarbete. Utifrån de analyser som gjorts i verksamhetens kvalitetsredovisningar beslutade nämnden i december om en strategi för likvärdighet. I strategin synliggörs såväl det arbete som sedan tidigare bedrivs för att stärka likvärdigheten, som de insatser som prioriteras under 2021.</p>

<p>2.2 Nämndens åtgärd om nyanländas lärande och utveckling</p>	<p>Strategin behandlas av nämnden i maj 2020 då nämnden har likvärdighet som tema.</p> <p>Åtgärden syftar till att ge underlag till en långsiktig politisk strategi för ökad likvärdighet.</p> <p>I överenskommelse med Skolverket och med stöd av statsbidrag genomföra en satsning på verksamhetsutveckling för nyanlända och flerspråkiga barn och elever. Satsningen planerar pågå 2020-22.</p> <p>Det handlar om insatser inom följande områden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Styrning och verksamhetsutveckling • Undervisning och lärande • Förutsättningar för lärande och trygghet • Bedömning och betygsättning <p>Åtgärden syftar till att ge förskolor och skolor stärkta förutsättningar att ge nyanlända och flerspråkiga elever en utbildning av hög kvalitet så att fler når målen.</p>	<p>Satsningen är påbörjad, nedan redovisas några exempel.</p> <p>Utbildningsinsatser har anpassats till restriktioner utifrån rådande pandemi.</p> <p>Utbildning i språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt (SKUA) pågår i alla skolformer med ca 30 deltagande enheter inom förskola, 28 inom grundskola och 6 inom gymnasieskola.</p> <p>Utbildning i studiehandledning i skolan har påbörjats med 15 deltagare inom gymnasieskola.</p> <p>Revidering av förskolans språkkartläggningsmaterial är påbörjat.</p> <p>Inom grundskola genomförs en utbildningsinsats riktad till lärare i svenska och svenska som andraspråk vid alla skolor.</p> <p>Inom gymnasieskola genomförs flera utbildningstillfällen om traumamedveten omsorg TMO.</p> <p>Under 2020 har det bildats nätverk för betyg och bedömning samt för att säkerställa övergångar mellan olika skolformer.</p>
<p>Kvalitetsarbete 2.3 Nämndens åtgärd om systematiskt kvalitetsarbete</p>	<p>Förbättra det systematiska kvalitetsarbetet genom att se till att nämnden systematiskt kan ta del av de analyser som görs och åtgärder som vidtas inom de olika verksamheterna. Underlag som presenteras ska i högre grad uppmärksamma skillnader mellan enheter och vilka åtgärder som vidtas för att öka likvärdigheten och höja resultaten. Se vidare nämndens inriktningsbeslut från den 21 november 2019.</p> <p>Åtgärden syftar till att stärka nämnden beslutsunderlag vid strategiska beslut för att förbättra skolresultaten och öka likvärdigheten.</p>	<p>Arbetet har sammanfogats med uppdraget 2.1 om strategi för likvärdighet. Vid nämndens sammanträde i juni beslutade nämnden om ett reviderat årshjul. Årshjulet möjliggjorde att analyserna i verksamheternas kvalitetsredovisningar kunde utgöra underlag för verksamhetsplanen som beslutades i december.</p>
<p>Anpassningar och särskilt stöd 2.4 Genomföra en genomlysning av samverkan, metoder och finansieringsmodeller avseende elever med stort stödbehov. (UBN, SCN och OSN)</p>	<p>I samarbete med socialförvaltningen och omsorgsförvaltning belysa hur samverkan mellan förvaltningarna sker för elever med stora stödbehov. Genomlysningen ska också innehålla en bedömning av om det</p>	<p>Åtgärden är senarelagd och tas vidare till verksamhetsplanen för 2021.</p>

	<p>finns områden där samverkan behöver stärkas.</p> <p>Åtgärden syftar till att säkerställa att kommunen agerar samordnat så att elever får det stöd de har rätt till.</p>	
<p>2.5 Säkerställa att särskilda undervisningsgrupper finns i tillräcklig utsträckning och se över finansieringsmodellen så att stödet blir tillgängligt för de elever som behöver. (UBN)</p>	<p>Kartlägga vilka särskilda undervisningsgrupper som finns idag inom grundskolans verksamhet, om de motsvarar behovet och om det finns behov av fler centrala grupper. I uppdraget ligger också att utvärdera befintlig finansieringsmodell samt belysa alternativa sätt att organisera och finansiera särskilda undervisningsgrupper. Möjligheten att starta en kommunal resursskola ska utredas.</p> <p>Åtgärden syftar till att säkerställa att elever som behöver stöd i särskild undervisningsgrupp kan få sådant stöd.</p>	<p>Vid nämndens sammanträde i december presenterades en redovisning där det beskrivs vilka resursenheter/särskilda undervisningsgrupper som finns idag, hur de finansieras och vilka behov som finns. Kartläggningen visar att det finns ett behov av att titta närmare på en nivå mellan lokal särskild undervisningsgrupp och central särskild undervisningsgrupp. Nämnden beslutade därför att i VP för 2021 ge förvaltningen i uppdrag att utreda finansieringsmodell för särskilda undervisningsgrupper på övergripande och områdesnivå samt undersöka behov av och möjligheter att skapa grupper på områdesnivå.</p>
<p>2.6 Arbetsmiljön i grundskola och vuxenutbildning ska anpassas för elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. (UBN, AMN)</p>	<p>Uppdraget ska avse både förskola, grundskola och gymnasieskola. Fortsätta pågående arbete i respektive skolform bl.a. i samarbete med SPSM och Uppsala universitet. Ta fram en långsiktig planering för utvecklingsarbetet.</p> <p>Åtgärden syftar till att ge barn och elever med NPF en tillgänglig lärmiljö.</p>	<p>Vid nämndens möte i november presenterades en rapport som beskriver riktade åtgärder som har genomförts, vilka som pågår nu och vilka som planeras framåt. Målet är att elever med NPF-problematik ges tidiga insatser, adekvat stöd, vid behov utredning, vård och behandling på rätt nivå. Nämnden beslutade i VP 2021 att ge förvaltningen i uppdrag att utvärdera effekten av den särskilda NPF-satsningen som funnits med i budgeten sedan 2019.</p>
<p>2.7 Vidta åtgärder för att öka närvaron i skolan och tidigt upptäcka elever i riskzonen för problematisk skolfrånvaro (UBN)</p>	<p>Det ska säkerställas att nya rutiner kring frånvaro tillämpas. Projektet för att främja skolnärvaro förlängs under 2020. Därefter övergår arbete för ökad närvaro i skolan till ordinarie verksamhet. Statistik om närvaro för varje skolenhet samt analys ska varje kvartal redovisas till nämnden</p> <p>Se också uppdrag 2.4 ovan om anpassning av lärmiljöer.</p> <p>Åtgärden syftar till att stärka skolornas arbete för att få en fungerande skolgång för elever med hög skolfrånvaro</p>	<p>Barn och elevers närvaro har generellt under året påverkats starkt av pandemin och de rekommendationer som gällt under året. Också koordinatorens arbete har påverkats av pandemin. Antalet ärenden hos koordinatorens har för grundskola ökat under 2020 (79 ärenden) jämfört med 2019 (67 ärenden) vilket inte är fallet för gymnasieskolan. Det kan finnas ett mörkertal då det är svårare att bedöma vad som är problematisk skolfrånvaro och vad som är frånvaro med anledning av pandemin. Också distansundervisning försvårar identifiering av problematisk frånvaro. Samtidigt finns positiva erfarenheter av att t ex träffa elever utomhus vilket kan uppfattas som mindre laddat för eleven. Arbetet med särskilda koordinatörer och fortsatt implementering av rutiner fortsätter 2021 och en utvärdering kommer att genomföras.</p>
<p>2.8 Genomföra projekt där tre alternativ – Heltidsmentorer, utökad elevhälsa och socialarbetare med placering i skolan – prövas. (UBN, SCN)</p>	<p>Under 2019 har anställts heltidsmentorer i några gymnasieskolan samt socialarbetare med placering i några grundskolor. Deluppföljningar av dessa åtgärder ska redovisas till nämnden i september 2020.</p> <p>Under 2020 kompletteras arbetet med utökad elevhälsa. I grundskolans budget har på</p>	<p>Heltidsmentorer: Under hösten 2019 och delar av våren 2020 anställdes två heltidsmentorer med tydligt uppdrag på Estetiska gymnasiet. Utvärdering efter vårterminen 2020 visade bland annat att insatsen inte hade gett någon märkbar effekt för frånvaron generellt men däremot kunde stora förändringar på individnivå noteras. Utvärderingen visade också ett ökat antal orosanmälningar och en snabbare hantering av närvarofrågor.</p>

<p>2.9 Utredda möjligheten att i grundskolan förbättra elevers tillgänglighet till en likvärdig elevhälsa genom till exempel digitala kuratorer. (UBN)</p>	<p>hemkommunnivå reserverats 1, 5 mnkr för ändamålet.</p> <p>Åtgärden syftar till att stärka skolors förutsättningar att ge elever det stöd de har rätt till.</p> <p>Utreda förutsättningarna för digitala kuratorer som en del av elevhälsans främjande och förebyggande arbete. Utredningen ska redovisas till nämnden i mars 2020.</p> <p>Åtgärden syftar till att öka elevers tillgång till elevhälsa.</p>	<p>Under våren 2020 reviderades uppdraget utifrån utvärderingen så att elevernas ordinarie lärare återfick mentorsuppdraget och två lärare anställdes med funktionen "pedagogisk personal med socialt uppdrag". Utvärderingen av det nya uppdraget och funktionen visar att eleverna i riskzon fångas upp i ett tidigt skede och att det förebyggande arbetet för en förbättrad skolnärvaro har ökat. Effekterna är bland annat att antal elever med reducerade program har minskat, en märkbar effekt på generell nivå för frånvaron och ett förbättrat samarbete mellan elevhälsa och lärare.</p> <p>Elevhälsan redovisas under 2.9 Digitala kuratorer.</p> <p>Socialarbetare har under 2020 funnits knutna till Gränbyskolan och Gottsunda skola. Medarbetarna knutna till Gottsunda skola fördelar sin tid mellan skolorna i Gottsundaområdet (Växthuset, Valsätra, Treklängen, Gottsunda). Arbetet utökas under 2021 till Stordammen och Västra Stenhagen. En utvärdering har i samarbete med socialförvaltningen gjorts under senare delen av året. Resultatet kommer att vara klart under våren 2021.</p> <p>Utifrån juridiska och säkerhetsmässiga krav har insatsen försenats. Två högstadieskolor och kurator är engagerade i uppdraget och har påbörjat planering.</p> <p>Under försöksperioden v 42-43 (som förlängdes ett par veckor) testades digitala möten genom Inera. Sammanfattningsvis kan sägas att systemet med att boka och starta möten via Inera fungerade med varierande utfall. När väl inbjudna personer loggat in har möten kunnat genomföras på ett bra sätt kvalitetsmässigt.</p> <p>Det som nu återstår är att ta fram rutiner för hur elever loggar in på ett säkert sätt. När det är klart kommer skolorna att få en tidsplan över pilotverksamheten samt få vetskap om hur elever ska komma i kontakt med digital kurator och hur man bokar mötestid. Rutiner kommer tas fram och planen är att eleverna ska kunna boka tid digitalt.</p>
<p>Undervisning i förskolan 2.10 Nämndens åtgärd om undervisning i förskolan</p>	<p>Fortsätta utveckla undervisningsuppdraget i förskolan. Nämnden ges en redovisning av arbetet vid sammanträdet i juni.</p> <p>Åtgärden syftar till att främja den tidiga kunskapsutvecklingen inför den fortsatta skolgången</p>	<p>Insatser har genomförts och pågår i syfte att utveckla undervisningen i förskolan, se exempel nedan:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Tydliggjort process där uppföljning av varje barns lärande och utveckling är utgångspunkt i kvalitetsarbetet. -Alla arbetslag prövar fyra olika didaktiska modeller utifrån forskningsprogrammet "undervisning i förskolan" klart vt-21. -Stödmaterial finns för uppföljning av barns progression i språk och matematik.

		<p>-Pågående kompetensutveckling, både genom kurser på universitetet, riktade föreläsningar och centrala forum för kollegialt lärande</p> <p>Ett samarbete med Uppsala universitet har initierats för bland annat metodutveckling.</p>
<p>Övergångar 2.11 Nämndens åtgärd om systematiskt arbete vid övergångar</p>	<p>Fortsatt utveckling av systematiskt arbete vid övergångar mellan skolformer och skolor. En lägesrapport av arbetet ges till nämnden vid mötet i september 2020.</p> <p>Åtgärden syftar till att underlätta eleverns övergångar mellan skolor och skolformer.</p>	<p>En lägesrapport redovisades till nämnden i oktober. Några punkter lyfts fram som centrala i det nuvarande och kommande arbetet för metodisk utveckling av barns och elevers övergångar. Dessa är: En likvärdig övergång för alla barn och elever, samarbete och förväntan i samband med övergång mellan skolformer, samtycke för överföring av dokumentation, nå ut i organisationen med centrala riktlinjer och digitala verktyg. Utvecklingsarbetet fortsätter 2021 med fokus på att underlätta övergångarna både inom den kommunala verksamheten och i förhållande till fristående aktörer.</p>
<p>Särskilt begåvade 2.12 Intensifiera arbetet med genomförandet av handlingsplan för särskilt begåvade elever (UBN)</p>	<p>Förvaltningen får i uppdrag att vid nämndens möte i juni 2020 belysa nuvarande arbete med utgångspunkt i de framgångsfaktorer som lyfts fram av Skolinspektionen; utmaningar i undervisningen, samverkan mellan lärare, motivationshöjande åtgärder samt elevhälsans arbete. Vid mötet ska också nämnden kunna ta ställning till förslag om reviderad handlingsplan.</p> <p>Åtgärden syftar till att bedöma om handlingsplanen behöver innehålla ytterligare/andra åtgärder för att elever med särskild begåvning ska ges utbildning som motsvarar deras behov.</p>	<p>Åtgärden är senarelagd och tas vidare i verksamhetsplanen för 2021.</p>
<p>Yrkes- och lärlingsutbildning 2.13 Nämndens åtgärd om yrkes- och lärlingsprogram</p>	<p>Ta fram en strategi för att fler elever ska välja yrkesprogram och lärlingsprogram.</p> <p>Åtgärden syftar till att motivera fler elever att välja yrkes- och lärlingsutbildningar.</p>	<p>Förvaltningen har utrett frågan om möjligheten att starta ett lärlingscentrum och förordar i stället att ett lärlingsråd för gemensam vidareutveckling av lärlingsprogrammen inrättas.</p> <p>Inom yrkesläranätverket är en inventering av fortbildningsbehoven genomförd och en film har tagits fram för att presentera lärlingsutbildningen inför gymnasievalet.</p> <p>En utvärdering av programråden och förslag till fortsatt utveckling redovisades vid nämndens sammanträde i december. Bland annat bör programråden framöver ha representation från lärlingsprogram, introduktionsprogram och gymnasiesärskola i de fall det är relevant.</p> <p>Arbetet tas vidare i verksamhetsplan för 2021.</p>
<p>Det kommunala aktivitetsansvaret</p>	<p>Utveckla samverkan med andra berörda förvaltningar kring</p>	<p>Åtgärden är senarelagd och tas vidare i verksamhetsplanen för 2021.</p>

<p>2.14 Nämndens åtgärd om det kommunala aktivitetsansvaret</p>	<p>ungdomar (16–20 år) som varken arbetar eller studerar.¹</p> <p>Åtgärden syftar till att minska antalet ungdomar som varken arbetar eller studerar.</p>	
<p>Värdegrund 2.15 Uppmärksamma 2020 som temaår för mänskliga rättigheter inom områdena fred, demokrati och yttrandefrihet. (Alla)</p>	<p>Förskolor och skolor har ett tydligt nationellt värdegrundsuppdrag. Utbildningen i alla skolformer ska enligt skollagen förmedla och förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Förskolor och skolor kan därmed uppmärksamma temaåret inom ramen för ordinarie undervisning.</p> <p>Åtgärden syftar till att främja barns och elevers kunskaper om mänskliga rättigheter.</p>	<p>Uppdraget genomförs inom ramen för ordinarie undervisning.</p>
<p>Digitalisering 2.16 Aktivt och strategiskt arbeta med digital utveckling och innovation, genom bland annat testbäddar, för att utveckla den egna verksamheten, stärka klimatarbetet och skapa ett smart och hållbart Uppsala (Alla)</p>	<p>Förvaltningens planering, Skoldigiplan UBF 0-19, ska vara vägledande för genomförande av den nationella digitaliseringsstrategin för skolväsendet. Målbilden är bland annat att medarbetare har kompetens och metoder för hur digital teknik kan bidra till ökat lärande för elever samt kunskap om hur digitaliseringens möjligheter kan förenkla och effektivisera arbetet i verksamheterna.</p> <p>Åtgärden syftar till digital kompetens för alla i skolväsendet, likvärdig tillgång och användning samt forskning och uppföljning kring digitaliseringens möjligheter</p>	<p>Arbete enligt planeringen men har naturligtvis påverkats av pågående pandemi.</p> <p>Under pandemin har gymnasiet infört och arbetat mycket med Teams for Education i syfte att kunna erbjuda distansundervisning samt fjärrundervisning. I arbetet har IT-didaktiker på skolorna deltagit aktivt och bidragit till en ökad digital kompetens hos lärare och elever.</p> <p>Förskolans ledning har tillsammans med förskolans pedagoger tagit fram mål för pedagogers och barns användande av digitala verktyg och resurser i lärandet. Barnen använder en variation av digitala redskap i sitt arbete och en stödbank kring digitalisering håller på att byggas upp. Man har förberett för att starta arbetet med Teams för personal samt påbörjat arbetet med att digitalisera vistelsetid på vissa förskolor i en pilot</p> <p>I grundskola fortsätter arbete med testbäddar i Edtest, man har utvecklat den digitala kompetensen med kompetenshöjande insatser i att möta distans- och fjärrundervisning. Det pågår utredning om likvärdig tillgång av digitala verktyg samt planering för en struktur avseende datortillgång för elever.</p>
<p>Kvalitet i fritidshem 2.17 Verka för stärkt kvalitet på fritidshemmen och att andelen legitimerade fritidspedagoger ökar. (UBN)</p>	<p>Fortsätta påbörjade utbildningsinsatser, bl.a. utbildning för legitimerade lärare fritidshem med fokus på ansvar för undervisningen samt för obehöriga medarbetare på fritidshem med fokus på att utföra undervisning.</p>	<p>Kompetensutveckling avseende NPF genomförs för fritidshemspersonal. Introduktionsutbildning Lärare i fritidshem genomförs innevarande läsår och kommer att fortsätta nästa år. För rektorer/biträdande rektorer finns support kring att leda/styra och organisera för att nå kvaliteten i fritidshemmet</p>

<p>2.18 Samarbeta med Uppsalas föreningsliv för att erbjuda sportis och kulturis som ett komplement till fritidshem och fritidsklubb. (IFN, UBN och KTN)</p>	<p>Riktat pedagogiskt stöd till fritidshem med utvecklingsbehov.</p> <p>I budget 2020 har tillförts 1 mnkr på hemkommunnivå för ändamålet.</p> <p>Åtgärden syftar till att stärka kvaliteten i den pedagogiska verksamheten i fritidshemmen.</p> <p>Tillsammans med idrotts- och fritidsförvaltningen och kulturförvaltningen undersöka förutsättningarna för sportis och kulturis som ett komplement till fritidshem.</p> <p>Åtgärden syftar till att alla barn får tillgång till en innehållsrik och aktiv fritid oberoende av förutsättningar.</p>	<p>Under hösten har kulturförvaltningen i samverkan med föreningslivet utvecklat fler avgiftsfria kulturaktiviteter i direkt anslutning till skoltid i Gränbyskolan. Under 2021 är planen att barn i flera stadsdelar och tätorter på landsbygden ska få tillgång till kulturaktiviteter efter skoltid.</p> <p>Sportis bedrivs av RF/SISU Uppland med stöd från kulturnämnden. Verksamheten är under utveckling där RF/SISU Uppland under hösten 2020 har testat en ny modell i Gränby/Kvarngärdet där man i samverkan med fyra idrottsföreningar arbetar närmare enskilda skolor/fritidshem/fritidsklubbar. Planen är att sprida det nya arbetssättet i övriga stadsdelar allt eftersom.</p>
<p>Kultur- och naturgaranti 2.19 Utveckla barn- och ungas möjligheter att utöva och uppleva kultur och natur i skolan och under den fria tiden. Bland annat genom kultur- och naturgaranti. (KTN, UBN, Sport- och rekreationsfastigheter, Stadsteatern och UKK)</p>	<p>I samarbete med kulturförvaltningen fortsätta påbörjat arbete med kulturgaranti. Delta i kulturförvaltningens arbete med att utreda förutsättningarna för att genomföra en naturgaranti.</p> <p>Åtgärden syftar till att ge alla barn och unga oavsett förutsättningar en möjlighet att uppleva kultur och natur.</p>	<p>Kulturförvaltningen driver i samarbete med utbildningsförvaltningen flera processer för att långsiktigt stärka förutsättningarna för skolors likvärdiga tillgång till kultur, bland annat genom att undersöka möjligheterna för en kulturgaranti. En digital boknings- och uppföljningslösning för skolprogram färdigställs under 2020-2021. Systemet planeras att tas i bruk under läsåret 2021/2022.</p> <p>Personal och elever har besökt Naturskolan under året. Personalen har fått stöd med hur de kan fortsätta utveckla utomhuspedagogiska arbetssätt. Arbetet med en naturgaranti löper som en parallell process med arbetet med en kulturgaranti och bedöms leda till en modell under 2022.</p>
<p>Simundervisning 2.20 Nämndens uppdrag om simundervisning</p>	<p>Teckna en överenskommelse med Fyrishov om att anordna simundervisning för elever i förskoleklass. I budget 2020 avsätts 6,4 mnkr för ändamålet.</p> <p>Åtgärden syftar till att tidigt i skolgången grundlägga elevernas simkunnighet.</p>	<p>En överenskommelse är tecknad med Fyrishov och simundervisning för elever i förskoleklass genomförs.</p>

3. Tidiga insatser för att främja barns och ungas hälsa och utveckling

Inriktningsmål 4: Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet

Bedömning delvis uppfyllt.

Förskola och skola har en viktig roll för att ge barn och elever meningsfulla sammanhang och förutsättning till en positiv utveckling mot arbetsliv och meningsfull fritid. Utveckling av elevhälsans arbete och samverkan med socialförvaltning är viktiga strategier i utbildningsförvaltningens arbete med tidiga insatser.

Nämndens åtgärder

Uppdrag I mål och budget/Nämndens åtgärd	Åtgärd	Återrapport
<p>Främja hälsa och utveckling</p> <p>3.1 Fortsätta utvecklingen av främjande, förebyggande och tidiga insatser för barn och unga, bland annat genom att utöka Uppsala ungdomsjours arbete mot barn i lägre åldrar. ((KS, UBN, AMN, SCN, OSN, KTN och IFN)</p> <p>3.2 Utveckla arbetet med tidiga och samordnade insatser mot skadligt bruk och missbruk av alkohol och droger mellan socialtjänst, hälso- och sjukvård och skola för barn, unga och unga vuxna i enlighet med SKL:s handlingsplan mot missbruk och beroende. (SCN, UBN och KTN)</p>	<p>En fungerande skolgång är en mycket viktig skyddsfaktor för barns och ungas hälsa och utveckling. Det påbörjade arbetet med att stärka elevhälsans främjande och förebyggande arbete ska fortsätta. Utbildningsnämnden och förvaltningen ska vara en aktiv samarbetspart till andra nämnder och förvaltningar som arbetar med barn och unga, bland annat ungdomsjouren, så att stöd kan ges tidigt. Förvaltningen ges i uppdrag att till nämnden i juni beskriva de samarbeten med andra förvaltningar eller andra aktörer som idag finns för att tidigt främja barns och elevers hälsa och utveckling.</p> <p>Se vidare uppdrag 2.2 ovan om genomlysning av samverkan för elever med stort stödbehov samt uppdrag 3.2 nedan om tidiga insatser mot skadligt bruk av alkohol och droger.</p> <p>Åtgärden syftar till att stärka samverkan mellan nämnder och förvaltningar som arbetar för barn och unga.</p> <p>Fortsatt samverkan mellan olika aktörer bland annat inom ramen för SSPF. Skolor möter upp och samspelar i situationer där polis ingriper. Verka för utveckling av SSPF också inom gymnasieskolan och grundskolans mellanstadium.</p> <p>Fortsätta det påbörjade arbetet med förbättringar i arbetet mot narkotika som påbörjades 2019 i samarbete med socialförvaltningen. Förbättringarna avser bland annat kompetensutveckling och förbättrat samarbete i samband med orosanmälningar. En lägesrapport om arbetet ska redovisas till nämnden i mars</p>	<p>Vid nämndens möte i december presenterades en översikt över de samarbetsytor som finns mellan socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen. För att stärka samarbetet har under året en styrgrupp och arbetsgrupp bildats på ledningsnivå mellan utbildnings-, social- och omsorgsförvaltningarna. Här sker samordning av de gemensamma verksamhetsfrågor och gemensamma uppdrag som ges förvaltningarna i kommunens Mål och budget.</p> <p>Samverkan inom ramen för SSPF fortgår. Särskilt samarbete sker i samband med handlingsplaner för Gottsunda och Gränby.</p> <p>Vid nämndens sammanträde i maj gavs en lägesrapport om det förbättringsarbete som gjorts i arbetet mot narkotika, bland annat nya samarbetsrutiner mellan skola och socialtjänst samt kompetensutveckling. De nya rutinerna m m kommer att implementeras ytterligare i organisationen.</p>

<p>3.3 Fördjupa samarbetet för psykisk hälsa, integration och inkludering kring HBTQ med RFSL. (KTN, UBN, SCN, IFN, och AMN)</p> <p>3.4 Nämndens åtgärd om uppföljning av elever i samhällsvård</p> <p>3.5 Nämndens åtgärd om fler barn som går i förskola</p>	<p>2020 då nämnden kan ta ställning till om ytterligare åtgärder behöver vidtas.</p> <p>Åtgärden syftar till att tidigt uppmärksamma elever som riskerar att hamna i missbruk.</p> <p>Tillsammans med övriga berörda nämnder delta i fördjupat samarbetet för psykisk hälsa, integration och inkludering kring HBTQ.</p> <p>Åtgärden syftar till att öka kunskapen om HBTQ i utbildningsförvaltningen.</p> <p>Fortsätta uppföljning av modellen för uppföljning av elever i samhällsvård, "skolsam" Den första delen av uppföljningen gjordes under 2018. En förnyad uppföljning ska redovisas till nämnden i mars 2020.</p> <p>Åtgärden syftar till att följa upp att det finns en fungerande uppföljning av skolgången för elever i samhällsvård</p> <p>Verka för att fler barn går i förskola</p> <p>Åtgärden syftar till att motverka utanförskap och segregation, ge förutsättningar för alla barn att få tidigt stöd i sin språkutveckling, samt att förskolan i samarbete med barnhälsovården tidigt kan uppmärksamma barn med stödbehov.</p>	<p>Uppdraget kommer under 2021 drivas vidare av kommunstyrelsen.</p> <p>En uppföljningsrapport redovisades till nämndens möte i juni. I rapporten finns en beskrivning av arbetsformer, antal elever som varit aktuella samt skolsams bedömning av fortsatt utveckling. Det finns behov av att tydliggöra SAMS-rutinen i kommunen vilken ger en tydlig ansvarsfördelning mellan förvaltningarna om hur socialtjänsten ska samverka i samband med en placering, vad skola/rektor behöver göra, och hur vi arbetar för en obruten skolgång. Detsamma gäller ett tydliggörande av Sisam-modellen som ska ge elever som placerats på en statlig institutionsstyrelse en obruten skolgång genom samverkan.</p> <p>Vid nämndens möte i december redovisades som ett första steg en kartläggning av nuläget. Under 2021 kommer arbetet att fortsätta med att ta fram förslag och genomföra åtgärder.</p>
<p>Trygghet för barn och unga</p> <p>3.6 Utveckla det förebyggande och trygghetsskapande arbetet i Gränby särskilt kring unga vuxna. (KS, SCN, UBN och AMN)</p> <p>3.7 Stärk arbetet för att Uppsala ska vara en trygg plats med låg brottslighet med att förebygga social oro, öka tryggheten och bekämpa de kriminellas ekonomi i samverkan med polis (bland annat inom ramen för nya överenskommelsen), civilsamhället och andra myndigheter. (Alla)</p>	<p>Vara en samarbetspartner i det trygghetsskapande arbetet som samordnas av kommunledningskontoret.</p> <p>Åtgärden syftar till att skapa en trygg miljö för unga i Gränbyområdet.</p> <p>Vid tillståndsgivning och tillsyn av fristående verksamhet uppmärksammas tecken på ekonomiska oegentligheter.</p> <p>En fungerande skolgång är en viktig skyddsfaktor för att inte hamna i utanförskap och kriminalitet. Utbildningsnämnden och förvaltningen ska vara en samarbetspart till andra nämnder och förvaltningar som arbetar med barn och unga,</p> <p>Identifiera strategier för att med start i förskolan förebygga att barn och unga hamnar i kriminalitet.</p> <p>Erbjuda föräldrautbildning Triple P.</p> <p>Verka för att fler skolor inom grund- och gymnasieskola kan få tillgång till SSPF-</p>	<p>Utbildningsförvaltningen deltar i arbetet utifrån handlingsplanen för Gränby. Exempelvis har samarbetet med socialförvaltningen intensifierats och ungdomsjouren har ökat närvaron på Gränbyskolan. Skolan har en utökad vuxennärvaro bland eleverna.</p> <p>Vid handläggning av ansökningar om att driva fristående förskolor genomförs en ägar- och ledarskapsprövning som möjliggör att ekonomiska oegentligheter uppmärksammas.</p> <p>I samband med en revision av kommunens förebyggande arbete har uppmärksamats att kommunstyrelsen i högre grad bör involvera förskolor i det områdesbaserade arbetet.</p> <p>Föräldrautbildningar Triple P har kunnat fortsätta att genomföras trots pandemin.</p>

<p>3.8 Intensifiera arbetet med att förebygga hedersrelaterat våld och förtryck. Förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck genom ett kompetenslyft för medarbetare inom skola, socialtjänst och omsorg, samt inrätta ett HRV-team” med särskild kompetens som stödjer de personalgrupper som kommer i kontakt med detta i sitt arbete. (SCN, UBN, OSN och KTN)</p>	<p>samarbete (organiserat samarbete mellan skola, socialförvaltning, polis och fritid)</p> <p>Åtgärden syftar till att stärka förskolors och skolors främjande och förebyggande arbete.</p> <p>Medarbetare i förskola och skola ska ges tillgång till lättillgänglig information och kunskap om hedersrelaterat våld och förtryck.</p> <p>Vidareutveckla samarbetet med organisationen TRIS (tjejers rätt i samhället). Bland annat ska det stödmaterial i form av årshjul som TRIS har utarbetat tillgängliggöras för medarbetare i förskolor och skolor.</p> <p>En rapport om elever som ej kommit tillbaka till skolan efter sommarlov och jullov där det finns misstanke om att de utsatts för hedersrelaterat våld och förtryck ska sammanställas terminsvis.</p> <p>Åtgärden syftar till att stärka medarbetares kunskaper om hedersrelaterat våld och förtryck.</p>	<p>Alla grundskolor och gymnasieskolor har fått ett paket med årshjul, affischer, samt muntlig information från TRIS på rektorsmöte.</p> <p>Materialet kommer att fortsätta implementeras under 2021.</p> <p>En redovisning om elever som inte kommit tillbaka till skolan efter sommarlovet redovisas till nämnden två gånger per år.</p>
--	--	--

4. Arbeta för tillgång till förskola och skola med trygga, ändamålsenliga och hållbara ute- och innemiljöer

Inriktningsmål 3: Uppsalas stad och landsbygd ska växa genom ett hållbart samhällsbyggande

Bedömning delvis uppfyllt.

Utbildningsförvaltningens verksamhet fortsätter att växa. Den strategiska planen för pedagogiska lokaler revideras varje år och behandlas vid nämndens sammanträde i november.

Det är en utmaning att med ökat barn- och elevantal matcha vårdnadshavares och elevers önskemål om förskole- och skolplacering.

Nämndens åtgärder

Uppdrag i mål och budget/Nämndens åtgärd	Åtgärd	Återrapport
<p>Förskole- och skolplacering 4.1 Nämndens åtgärd om att förbättra regler och system för förskole- och skolplacering</p>	<p>Fortsätta arbetet med att utvärdera, analysera och förbättra regler och system för förskole- och skolplacering.</p> <p>Åtgärden syftar till att säkerställa en rättssäker placering i förskola och skola som i hög grad tillgodoser vårdnadshavares och elevers val.</p>	<p>Behov av utvecklingsarbete redovisas årligen i den uppföljningsrapport som görs efter genomfört skolval. I den rapport som redovisades maj 2020 redovisas att utveckling kommer att göras när det gäller användarvänligheten i systemet samt insatser för att öka deltagande i ett aktivt skolval till förskoleklass. Under året har införts Mitt skolval som för vårdnadshavaren är en användarvänlig valmodul. Extra kommunikationsinsatser har gjorts till nyanlända som studerar SFI och filmer har lagts ut på Facebook och Instagram.</p> <p>För att underlätta för vårdnadshavare att söka till en förskola där det finns platser till våren kan de fram till 31 oktober ta hjälp av kommunens färgkodning när de söker plats. Med hjälp av färgkodningen kan de se hur stor möjligheten är att få plats vid önskad förskola för att eventuellt omprioritera sina val</p> <p>Förändringar som genomförts är att handläggningstiden för placeringar i förskola har kortats ner till tre månader i stället för fyra och placeringar sker en gång per månad i stället för var fjortonde dag. Införandet av direktplaceringar vid byte av förskola som skulle införas 1 oktober blev uppskjutet på initiativ av leverantören och kommer att införas våren 2021.</p>
<p>4.2 Nämndens åtgärd om bytesperioder i grundskolan</p>	<p>Införa särskilda bytesperioder i grundskolan för att minska rörligheten mellan skolor under terminstid.</p> <p>Åtgärden syftar till att öka elevernas studiero och ge bättre förutsättningar för goda studieresultat.</p>	<p>Utbildningsnämnden beslutade i april 2020 att införa bytesperioder i grundskolan. Med bytesperioder avses att vårdnadshavarna kan lämna in en ansökan om byte av skola när som helst under året men att beslut om skolbyte och påbörjandet av nya placeringar avgränsas till fyra tillfällen per läsår; inför respektive terminsstart samt vid ett ytterligare tillfälle under pågående vår- respektive hösttermin.</p>

<p>Förskola, platser och utomhuspedagogik</p> <p>4.3 Utredda förutsättningar för större förskolegårdar där möjlighet finns för att möjliggöra ur- och skuravdelningar med bas på gården. (KS, UBN)</p> <p>4.4 Utveckla verksamheten med förskolebussar och förbättra infrastruktur för målpunkterna och angöringspunkter så att barn kan erbjudas mer utomhuspedagogik och vistelse i naturen. (UBN, KS, GSN, Skolfastigheter och Sport- och rekreationsfastigheter)</p> <p>4.5 Nämndens åtgärd om barngruppers storlek</p>	<p>Utredda förutsättningarna för att möjliggöra ur- och skuravdelningar med bas på förskolegården. Utredningen redovisas till nämnden i november 2020.</p> <p>Åtgärden syftar till att ge ökad tillgång till utomhuspedagogik samt till att möjliggöra fler förskoleplatser.</p> <p>Fortsätta utveckling av verksamheten med förskolebussar. Samarbete ska ske med kommunstyrelsen m.fl. när det gäller infrastruktur för målpunkter o angöringspunkter.</p> <p>Göra en analys av var bussarna bäst behövs utifrån möjlighet att komma ut i naturen och behov av platser.</p> <p>Åtgärden syftar till att ge ökad tillgång till utomhuspedagogik samt till att möjliggöra fler förskoleplatser.</p> <p>Sträva efter att nå Skolverkets riktlinjer om barngruppers storlek genom fortsatt uppföljning och med hjälp av statsbidrag.</p> <p>Åtgärden syftar till en trygg miljö för barn i förskola.</p>	<p>Vid nämndens möte i november gavs en beskrivning av förutsättningar som krävs för utegrupper av tre olika slag, Friluftsförbundets I Ur- och Skurkoncept där avtal krävs för att använda beteckningen i Ur och skur, permanent utegrupp med lådcyklar och temporär utegrupp under våren.</p> <p>Ett mindre försök med lådcyklar provas i Årikets förskola. I Fålhagsledens förskola planeras ett försök med temporär utegrupp avseende fem platser våren 2021. Båda försöken utvärderas under 2021..</p> <p>Utbildningsnämnden har genomfört en ny upphandling av de sedan tidigare befintliga fem förskolebussarna. I augusti 2020 har beslut tagits att utlösa optionen på ytterligare två bussar som kommer att kunna tas i bruk inför hösten 2021. I dagsläget ser förvaltningen möjlig angöring för en av de nya bussarna vid en förskola i Centrala staden och för den andra bussen beslutas om aktuell angöring när bussarna är på plats. Målsättningen är att hitta en central placering även för den andra bussen.</p> <p>Inför läsåret 20/21 söktes 82 mnkr av 93 förskolor men det beviljades endast 43 mnkr för 43 förskolor.</p> <p>Tilldelningen av statsbidrag har påverkats av att Skolverket i första hand ska fördela bidrag till huvudmän för förskolor i områden med svåra förutsättningar.</p> <p>Under 2020 har kommunal förskola minskat den genomsnittliga barngruppsstorleken något från 12,7 till 12,2 barn per grupp. Samtidigt har personaltätheten ökat något från 5,25 till 5,07 barn per årsarbetare.</p>
<p>Fristående aktörer</p> <p>4.6 Nämndens åtgärd om att stötta fristående aktörer.</p>	<p>Stötta fristående grundskolor som visar intresse att starta skola i Uppsala med information och vägledning.</p> <p>Åtgärden syftar till att underlätta fristående aktörers etablering i Uppsala.</p>	<p>Vid nämndens möte i maj redovisades förvaltningens arbete i samband med att fristående aktörer påbörjar etablering i Uppsala. Bland annat ges en kontaktperson som ger information och kan bistå med kontakter till andra delar av kommunen.</p>
<p>Ljudmiljöer</p> <p>4.7 Genomföra en översyn av förskolornas och skolornas ljudmiljöer i syfte att främja arbetsmiljö, studiero och målpuppfyllelse. (UBN, MHN)</p>	<p>Genomföra översyn av skolornas ljudmiljöer i samarbete med miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Arbetet ska samordnas med närliggande arbete för tillgängliga lärmiljöer bland annat i samarbete med SPSM. En redovisning av arbetet ska ske vid nämndens sammanträde i april 2020</p>	<p>Nämnden gavs vid sammanträdet i september en lägesrapport av arbetet som har försenats på grund av pandemin. Det finns en problematik med ljuddämpande material i förskola och skola då det ofta försvårar att upprätthålla kravet på städning. Arbeta som genomförts är bland annat följande:</p>

	<p>Åtgärden syftar till att främja arbetsmiljö, studiero och måluppfyllelse.</p>	<p>-Miljöförvaltningen har vid sina inspektioner lagt till särskilda frågor kring ljudmiljön. -Hörselpedagogerna tar fram nytt material för att stödja förskolor och skolor</p>
<p>Säker skolväg 4.8 Genomföra åtgärder för säker skolväg och öka andelen som går och cyklar till förskola, skola och fritidsaktiviteter i vardagen. (PBN, IFN, GSN, UBN och Skolfastigheter)</p>	<p>Inom ramen för undervisningen ges barn och elever kunskap bland annat om vad som påverkar hälsan. Elever uppmuntras att gå eller cykla till skolan och till andra aktiviteter.</p> <p>Åtgärden syftar till att öka antalet vårdnadshavare/barn och elever som går eller cyklar till förskola och skola</p>	<p>Inför höstterminen 2020 har en särskild kampanj genomförts för att uppmuntra elever att cykla till skolan. Varje år genomför "Trafikkalendern" en tävling; Gå och cykla till skolan.</p>
<p>Energieffektivisering 4.9 Öka andelen förnybar energi och öka takten i arbetet med energieffektivisering och energisparande (Alla)</p>	<p>Inom ramen för undervisningen ges barn och elever kunskaper om hållbar energi och energisparande.</p> <p>Åtgärden syftar till att öka barns och elevers kunskaper om hållbar utveckling vad gäller energiproduktion och användning</p>	<p>Uppdraget genomförs inom ramen för undervisningen.</p>

5. Ta ansvar för arbetsmiljö och kompetensförsörjning i verksamheten

Inriktningsmål 9 i Mål och budget: Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala

Bedömning delvis uppfyllt.

Nämnden har sedan 2018 arbetat utifrån en kompetensförsörjningsplan. Arbetet med att ta fram en ny plan utifrån en kommunövergripande ram har försenats något och kommer att vävas samman med det strategiska arbetet för ökad likvärdighet. Andelen behöriga lärare ska vara hög i alla skolformer. Strävan ska vara att de mest kvalificerade lärarna arbetar på förskolor och skolor där utmaningarna är som störst. Strävan ska också vara att varje enhet har en kompetensprofil som är anpassad till behoven på just den enheten.

Nämndens åtgärder

Uppdrag i mål och budget/Nämndens åtgärd	Åtgärd	Återrapport
Kompetensförsörjningsplan 5.1 Nämndens åtgärd om kompetensförsörjning	Ta fram en ny kompetensförsörjningsplan utifrån kommunövergripande riktlinjer. Ny plan behandlas vid nämndens sammanträde i maj 2020 då mötet har arbetsmiljö och kompetensförsörjning som tema. Åtgärden syftar till att säkerställa att det finns en aktuell planering för förvaltningens kompetensförsörjning.	Frågan är framflyttad. En kommunövergripande process som sammanfogar verksamhetsplanearbetet med kompetensförsörjningsplanearbetet pågår. Utbildningsförvaltningen avvaktar detta och uppdraget tas vidare i verksamhetsplan för 2021.
Förskola och fritidshem 5.2 Förbättra kompetensförsörjningen inom förskola och fritidshemmen genom fortbildning, utvecklingsmöjligheter och karriärbyråspår för medarbetare (KS, UBN och AMN)	Påbörjade kompetensutvecklingsaktiviteter inom förskola och fritidshem fortsätter. Nämndens beslut från 2018 om utvecklingsvägar ska revideras. Reviderat förslag behandlas vid nämndens sammanträde i augusti 2020. Åtgärden syftar till att öka andelen legitimerade fritidspedagoger/lärare i fritidshem och förskollärare samt att stärka utvecklingsmöjligheterna för medarbetare.	Vid nämndens sammanträde i december togs ett förnyat beslut om utvecklingsvägar. I ärendet beskrivs en inriktning och förslag på insatser och aktiviteter för år 2021. Bland annat ska utöver statliga karriärlärare inrättas en lokal variant av karriärlärare för ökad likvärdighet med benämningen utvecklingslärare. Utlysning av lektorat genomförs inför läsårstarten 2021-22 även i grundskolan. Arbetet med utvecklingsvägar kommer framåt att samordnas med den övergripande processen med ny kompetensförsörjningsplan.
Lärarassistenter 5.3 Utöka verksamheten med lärarassistenter så att fler skolor omfattas. (UBN)	Verksamheten utökas med stöd av statsbidrag. Utöver statsbidrag avsätts för 2020 2,6 mnkr på hemkommunnivå för ändamålet i grundskolans budget. Lärarassistenter med central finansiering fördelas på skolor utifrån strategi om likvärdighet. Åtgärden syftar till att ge lärare avlastning så att mer utrymme ges till undervisningsuppdraget.	Antalet lärarassistenter i grundskola har från 2019 till 2020 ökat från 48 till 72. Tjänster har i viss utsträckning riktats särskilt till skolor som har större utmaningar. Generellt sett är rektorerna mycket nöjda med lärarassistenternas insats, de avlastar lärarna, ger lärare ökad möjlighet att fokusera på undervisning och innebär fler vuxna på skolan. Grundskolan uppfattar att det blir en form av instegsjobb eller språngbräda till utbildning vilket också var en av intentionerna. De svårigheter som

		noterats handlar om att flera är utbildade.
Jämställdhet i lön 5.4 Intensifiera arbetet med att åtgärda strukturella skillnader på grund av kön. (Alla)	Översyn görs årligen i samband med lönerrevision. Åtgärden syftar till att uppmärksamma och åtgärda strukturella löneskillnader på grund av kön.	Följs upp och hanteras genom lönekartläggning och löneöversyn.
Anställda med funktionsnedsättning 5.5 Öka antalet anställda med funktionsnedsättning i kommunens verksamheter. (Alla)	Alla förvaltningens arbetsplatser ska vara tillgängliga för arbetsökande med funktionsnedsättning. Tillgången till praktikplatser för personer med funktionsnedsättning, exempelvis gymnasiesärskolans elever, ska öka. ² Åtgärden syftar till en tillgänglig arbetsmarknad för personer med funktionsnedsättning.	Fråga om praktikplatser och anställningar aktualiseras åter när pågående pandemi har klingat av. Uppdraget tas vidare i verksamhetsplan för 2021.
Deltidsbrandmän 5.6 Möjliggöra för fler deltidbrandmän (RIB) bland kommunens medarbetare. (Alla)	I förvaltningens verksamheter ska finnas information om möjligheten att bli deltidbrandman. Åtgärden syftar till att främja rekryteringen av deltidbrandmän.	Uppsala brandförsvaret har tagit fram ett informationsmaterial som riktar sig till alla personal i kommunen. Det är en film och en presentation som kan visas på arbetsplatsträff mm. Underlaget har aviserats som nyhet på Insidan.
Rättning av centrala prov 5.7 Nämndens åtgärd om rättning av nationella prov	Arbeta vidare med att undersöka på vilket sätt lärare kan avlastas kopplat till rättning av nationella prov i väntan på att digitala nationella prov blir verklighet. Åtgärden syftar till att underlätta lärares arbetssituation i samband med nationella prov.	Frågan har varit vilande under pågående pandemi. Nationella prov var under 2020 inställda.

² Uppdrag i handlingsplan för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning

6. Arbeta för invånare och organisationers delaktighet

Inriktningsmål 8: Uppsalas invånare, organisationer och näringsliv ska vara delaktiga i att utforma samhället

Bedömning delvis uppfyllt.

I både förskolor och skolor finns utarbetade rutiner för delaktighet både för barn och elever och för vårdnadshavare. Ett riktat uppdrag om samarbete mellan skolor och vårdnadshavare har pausats under pågående pandemi.

Nämndens åtgärder

Uppdrag i mål och budget/Nämndens åtgärd	Åtgärd	Återrapport
Medborgardialog 6.1 Arbeta med att öka medborgarnas möjlighet till påverkan genom att ha dialog med fler medborgargrupper och utveckla former för att genomföra medborgardialog på fler språk än svenska. (OMN, UBN, SCN, AMN och PBN)	Inom både förskola och skola finns olika former för samverkan med vårdnadshavare och för att barn och elever ska ges inflytande. Dialog med relevanta organisationer/föreningar ska genomföras en gång per termin Åtgärden syftar till att stärka möjligheterna för elever med funktionsnedsättningar att få fungerande skolgång	Ett välbesökt dialogmöte med hölls tidigt på året med organisationer knutna till Funktionsrätt Uppsala. Dialoger har därefter varit vilande under pågående pandemi och tas vidare i verksamhetsplan för 2021.
Stöd i myndighetskontakter 6.2 Pröva möjligheten till samordning för hjälp med och stöd i myndighetskontakter i syfte att underlätta för personer med funktionsnedsättning och deras anhöriga. (OMN, UBN, SCN, AMN och PBN)	Inom utbildningsförvaltning finns till exempel koordinatörer för skolnärvaro som bland annat har i uppdrag att ha samordnande roll mellan elev, familj, skola och andra aktörer. "Skolsam" är en verksamhet för samordning och koordinering för elever i samhällsvård. Utbildningsnämnden och förvaltningen deltar som partner till omsorgsnämnden i det kommunövergripande uppdraget. Åtgärden underlättar för elever i samband med myndighetskontakter	Det gemensamma arbetet för att åstadkomma en samordning mellan berörda förvaltningar har igångsatts och kommer att slutföras under våren 2021.
Program för full delaktighet 6.3 Nämndens åtgärd om program för full delaktighet	Säkerställa att förvaltning, rektorer och skolpersonal har kunskap om Uppsala kommuns program för full delaktighet Åtgärden syftar till att säkerställa medvetenhet om de uppdrag som vilar såväl på utbildningsförvaltningen som andra delar av kommunens verksamhet.	Information om programmet för full delaktighet har givits via ansvariga chefer.
Samarbete med hemmet 6.4 Nämndens åtgärd för samarbete med hemmet	Förvaltningen redovisar vid nämndens sammanträde i april vilka former som finns för samarbete med hemmen när det gäller frågor utöver det egna barnets skolsituation.	Uppdraget har flyttats fram och tas vidare i verksamhetsplan för 2021.

	<p>Följa upp skolornas framtagande av förväntansdokument där det ska tydliggöras både vilka förväntningar som skolan har på elever respektive vårdnadshavare och vilka förväntningar elever respektive vårdnadshavare ska kunna ha på skolan.</p> <p>Åtgärden syftar till att stärka samarbete med hemmen för att främja barns och elevers utveckling.</p>	
--	--	--

Annan uppföljning i samband med redovisning per augusti	Återrapport
Gemensamma nämndmål kopplade till inriktningsmål 9	
Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala	Förvaltningen jobbar utifrån fastställd kompetensförsörjningsplan. Aktiviteter inom ramen för beslut om lärare och förskollärares utvecklingsvägar genomförs. Samarbeten med Uppsala universitet pågår och utvecklas. Inom respektive skolforms verksamhetsplan omhändertas avdelningsspecifika kompetensutvecklingsbehov för medarbetare.
Kommunen ska ha ett hållbart och hälsofrämjande arbetsliv	Förvaltningen jobbar aktivt med att skapa goda arbetsvillkor för chefer och medarbetare. Medarbetarundersökningen visar att delområde Arbetsituation har ett fortsatt lågt utfall inom flera av förvaltningens verksamheter och för flera befattningsgrupper. Flera av förvaltningens medarbetargrupper upplever en ökad arbetsbelastning under Covid-19.
Kommunen ska ha ett kulturbärande ledar- och medarbetarskap, som möjliggör verksamhetsutveckling och medledarskap	Förvaltningen jobbar för att chefer och medarbetare ska ha rätt förutsättningar i sina uppdrag. Detta sker på flera olika sätt, ex måldialog chef-chef, arbete med effektiva team på utvalda enheter och andra utvecklingsgrupper. Medarbetarundersökningen visar att förvaltningens medarbetare i mycket hög grad upplever sig ha arbeten som känns meningsfulla.
Särskilda frågor avseende Covid-19	
1. Beskriv kortfattat hur verksamheten har påverkats av spridningen av covid-19. Vilka är de största konsekvenserna för (a) verksamhet, (b) personal, (c) ekonomi?	<p>a. Verksamhet</p> <p>I alla delar av verksamheten har långsiktigt utvecklingsarbete fått stå tillbaka för att kunna hantera pandemin.</p> <p>Förskolorna har varit drabbade i olika omgångar. När en förskola blir drabbad så är det ofta med stor frånvaro och med konsekvenser för upprätthållandet av utbildning enligt läroplanen. Under perioden av sjukdomsvåg så blir verksamhetens fokus på lek och omsorg, mer än undervisning. Vid ett flertal tillfällen har vädjats till vårdnadshavare om att begränsa närvaron på förskolan under dessa perioder.</p> <p>Både i grundskola och gymnasieskola är det svårt att säkra att elever med särskilda behov får rätt och tillräckligt stöd. För elever som undervisas på distans finns en ökad risk både vad gäller sämre kunskapsinhämtningen och psykisk ohälsa. Det finns vidare en ökad risk för social oro när elever har svagare kontakt med skolan och att också fritidsaktiviteter har</p>

	<p>begränsats. När det gäller elevers frånvaro kan det finnas ett mörkertal då det är svårare att bedöma vad som är problematisk skolfrånvaro och vad som är frånvaro med anledning av pandemin.</p> <p>Även om flera indikatorer efter läsårets slut visade en positiv utveckling är bedömningen att studieresultatet framöver kan komma att påverkas negativt och att det behövs extra stödinsatser. För gymnasiet var det 2020 en lägre andel elever än tidigare som slutförde utbildningen med examen inom tre år.</p> <p>Elever har under året inte kunnat genomföra PRAO och arbetsförlagt lärande (APL) på det sätt som annars sker. Elever har också påverkats på andra sätt genom att t ex öppna hus inte har kunnat genomföras före gymnasievalet, begränsat studentfirande med mera.</p> <p>Det är idag svårt att bedöma hur situationen kommer att vara under vårterminen 2021 och om det då kommer vara möjligt att fullt ut återgå till närundervisning.</p> <p>b. Personal</p> <p>Det är överlag en ansträngd situation då pandemin varat under snart ett års tid vilket ger en trötthet i organisationen. Det finns generellt en oro och stress hos personalen. Det handlar både om oro för att bli smittad och en hög arbetsbelastning. Oron resulterade i ett skyddsstopp på en grundsärskolenhet där Arbetsmiljöverket beslutade att arbetsgivaren måste tillhandahålla skyddsutrustning när en elev bedöms som misstänkt smittad.</p> <p>Personal som arbetar hemifrån känner sig social isolerade och har en sämre ergonomisk arbetsmiljö. Sammantaget finns en risk att den ökande belastningen kommer att leda till fler sjukskrivningar också under 2021.</p> <p>c. Ekonomi</p> <p>Statligt bidrag för arbetsgivarens sjuklönekostnader på totalt 49,2 mnkr innebar en positiv resultat effekt för nämnden.</p> <p>Nämnden har också haft lägre personalkostnader på grund av högre sjukfrånvaro än normalt kombinerat med ett lägre behov av att tillsätta vikarier då även barn och elever var frånvarande i högre grad än normalt.</p> <p>Vidare har nämnden under året haft lägre kostnader för måltider och förhyrning av idrottshallar.</p> <p>De ökade kostnader som tillkommit på grund av pandemin är främst kostnad för utbetald matsättning till elever i gymnasieskolan som läste på distans (3,6mnkr) samt vissa kostnader för omställning till fjärrundervisning och visst inköp av IT-utrustning.</p> <p>Se vidare nämndens ekonomiska analys.</p>
<p>2. Vilka åtgärder vidtog nämnden/bolagsstyrelsen för att hantera (minska) konsekvenserna av covid-19 på verksamheten?</p>	<p>Utbildningsnämnden har tagit ett flertal beslut, dels för att hantera konsekvenserna av pandemin och dels för att möjliggöra för verksamhetsansvariga att kunna ta snabba beslut när förutsättningar förändras.</p> <p>Utbildningsförvaltningen gick i mars månad med kort varsel in i en krisorganisation och tillskapade rutiner för hantering av risker.</p>

	<p>På alla förskolor och skolor finns handlingsplaner med riskreducerande åtgärder mot Covid-19. De har reviderats under tiden eftersom nya restriktioner beslutas, likaså växer kunskapen om smittan. Även på övergripande förvaltningsnivå finns en skyddskommitté som har gjort en riskbedömning och tagit fram en handlingsplan.</p> <p>Medarbetare som kan arbeta hemifrån ska göra det., vilket också inkluderar skolledningar. Möten som medarbetare har ska i möjligaste mån ske digitalt eller flyttas till senare tillfälle.</p> <p>Följande åtgärder har vidtagits i olika skolformer</p> <ul style="list-style-type: none"> - Öppna förskolan har haft en anpassad verksamhet under större delen av året. Träffarna har förlagts utomhus alternativt digitalt. - Alla förskolor och familjedaghem har försetts med skyddsutrustning för att vid tillfällen om misstänkt smitta hos barn kunna användas när andra åtgärder inte fungerar och i väntan på att vårdnadshavare ska hämta barnet. - Schemamässiga förändringar har gjorts i grundskola och gymnasieskola för att minska trängsel i skolan. - För grundskolans del behövde två skolor i slutet av året gå över till fjärr- och distansundervisning under en kortare period pga hög personalförbrukning. - Gymnasiet har 2020 under mars-juni, samt vecka 50-51 enligt regeringens rekommendation bedrivit distansundervisning med vissa undantag. Under höstterminen i övrigt har bedrivits delvis distansundervisning årskursvis, men med undantag för elever med stödbehov och för examinationer och praktiska moment. - Den 30 april samt kompetensutvecklingsdag har använts för att ge eleverna undervisningstid i gymnasieskolan. - Lovskola och sommargymnasium har genomförts i större omfattning. - Vid Uppsala kommuns beslut om delvis fjärr- eller distansundervisning har matersättning utbetalats. - För att skapa utrymme att hantera grunduppdraget i krisituationen, har verksamhetsplaner på alla nivåer reviderats så att uppdrag som kan vänta skjuts upp till senare tidpunkt.
Särskilda frågor om synpunktshantering	
Har nämnden/styrelsen en systematisk hantering av synpunkter?	Ja
Hur många synpunkter har kommit in på den verksamhet nämnden/styrelsen ansvarar för under 2020?	203
Vilka förbättringsområden har, utifrån dessa synpunkter, identifierats i den verksamhet nämnden/styrelsen ansvarar för?	Många synpunkter handlar om olika skolors arbete med att skapa trygghet och studiero, förbättra lokaler och miljö, hantera kränkande behandling eller se till att

	elever får det stöd de behöver. För 2020 har en del synpunkter också handlat om hanteringen av pandemin och skolornas åtgärder mot smittspridning av Covid-19.
Vilka förändringar har, utifrån dessa synpunkter, genomförts eller planeras i den verksamhet nämnden/styrelsen ansvarar för?	Utifrån synpunktens karaktär görs ofta förändringar i den enskilda skolans arbete. Både nämndens och avdelningarnas verksamhetsplaner innehåller åtgärder på mer generell nivå. I juni 2021 kommer synpunkter och klagomål att analyseras tillsammans med anmälningar om kränkande behandling, elevenkätssvar och statistik över skolfrånvaro för att ge en mer samlad bild och rapport till nämnden över de utvecklingsområden som finns. Dessa ska sedan ligga till grund för de åtgärder som nämnden och förvaltningen ska genomföra under läsåret 2021/2022.

Utbildningsförvaltningen

Datum:
2021-02-04Diarienummer:
UBN-2021-00193Handläggare:
Katarina Håkansson

Uppföljning av internkontrollplan 2020

I början av året kom pandemin vilket starkt påverkade hela utbildningsförvaltningen. Som framgår nedan har detta gällt även internkontrollplanen då inriktning och prioritering har varit att hantera risker och konsekvenser kopplade till pandemin. Det finns anledning att återuppta det långsiktiga arbetet med organisation och rutiner för internkontroll i utbildningsförvaltningen under 2021. Erfarenheter från arbetet under pandemin ska tas tillvara.

Kontrollområde	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Uppföljning vid årets slut
Verksamhetskontroller	Kontroll av om förskolors och skolors utredningar om kränkande behandling håller tillräcklig kvalitet.	Stickprov genomförs. Genomföra kompetensutveckling om brister uppmärksammas.	Arbetet har påverkats av pandemin då andra frågor har behövt prioriteras. Under 2020 har införts ett nytt digitalt verktyg för anmälningar om kränkande behandling vilket kommer att underlätta kvalitetssäkring av ärendena. Kontrollmomentet överförs till internkontrollplan 2021
Verksamhetskontroller	Ändamålsenliga rutiner för ärendeberedningen	Utvärdera befintliga rutiner och vid behov förändra rutiner	Arbetet har påverkats av pandemin då andra frågor har behövt prioriteras. Också vårens övergången till distansarbete har påverkat. Under hösten har beslutats om en ändrad organisation i förvaltningen där ett av syftena är att stärka processen för ärendeberedning. Den nya

Kontrollområde	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Uppföljning vid årets slut
			organisationen gäller från 1 mars 2021. Kontrollmomentet överförs till internkontrollplan 2021
Verksamhetskontroller	Ändamålsenliga rutiner avseende vitesförelägganden när skolpliktiga elever uteblir från undervisning	Utarbeta rutin för användning av vitesföreläggande om skolpliktiga elever uteblir från undervisning	En rutin för vitesförelägganden redovisades vid nämndens sammanträde i mars.
Kontroller av system och rutiner	Förteckna och analysera de brister som har uppstått under 2019. Vidta åtgärder för att åtgärda kvarstående brister i system för förskoleplaceringar.	Analys ska vara färdigställd senast i slutet av januari 2020.	Systemet byttes under 2019. De brister som fanns vid införandet har åtgärdats och systemet fungerar. Ytterligare utveckling behövs för att göra systemet mer lättanvänt.
Kontroll av system och rutiner	Kontroll av rutiner för att identifiera och korrigera felaktiga personuppgifter i digitala system.	Genomgång av rutiner samt uppföljning att rutiner används.	Varje natt kontrollera personuppgifter mot Skatteverket och rättningar görs om det behövs. Rutin finns för när en elev får ett svenskt personnummer respektive när elev behöver ett TF-personnummer. Det har under 2020 säkerställts att elever med skyddad identitet inte finns i det elevadministrativa systemet.
Kontroll av efterlevnad av regler, policyer och beslut	I samband med övergång till nytt ärendehanteringssystem säkerställa att användare har kunskaper om regler om allmänna handlingar.	Information i samband med implementering av nytt ärendehanteringssystem	Arbetet har bromsats upp under pandemin, kontrollmomentet tas vidare till internkontrollplan 2021

Kontrollområde	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Uppföljning vid årets slut
Finansiell kontroll	Regelbunden avstämning av eventuella avvikelser från lokalförsörjningsplanen till nämnd	Lägesredovisning av aktuellt läge i mars och september	På grund av pandemin flyttades tidpunkt för avstämning men den gjordes vid två tillfällen under året. Bedömningen är att dessa avstämmningar av avvikelser bör fortsätta även 2021 så att nämnden har tillgång till aktuell information.
Finansiell kontroll	Säkerställa att ersättning betalas till korrekt organisationsnummer.	Under 2020 kommer att göras en genomlysning av arbetsprocessen med att räkna fram ersättningar för pedagogisk verksamhet. I samband med det ska säkras rutin för att kontrollera organisationsnummer i samband med utbetalning.	En genomlysning av arbetsprocessen är genomförd 2020. I samband med detta har säkerställts fungerande rutiner för kontroll av organisationsnummer i samband med delgivningsbeslut om ersättning.
Finansiell kontroll	Utöka insatserna för att implementera nytt elevadministrativt system.	Utöka antalet utbildningstillfällen och uppföljande utbildningstillfällen. Ta fram checklistor som underlättar för användarna i systemet	Utbildningstillfällen har under 2020 utökats och det har funnits tillgång till supportstugor utifrån varje skolas behov. Arbete med checklistor/lathundar pågår. Införandet av systemet är till största delen genomfört.
Finansiell kontroll	Säkerställa att beställningar vid nyproduktion och lokalanpassning inte genomförs utan att offert/kostnad är godkänd av behörig chef. Säkerställa att beställningar inte genomförs utan att vara avstämda mot krav från tillsynsmyndigheter.	Tillse att det finns rutin och ansvarsfördelning som säkerställer att beställning inte sker utan behörig chefs godkännande eller att vara avstämd mot tillsynsmyndigheters krav.	En ny rutin med ansvarsfördelning mellan olika roller inom fastighetsstaben och utbildningsförvaltningen gällande lokalanpassningar har tagits fram av fastighetsstaben, implementering av denna rutin pågår.

Kontrollområde	Kontrollmoment	Kontrollmetod	Uppföljning vid årets slut
			En beställningsprocess för bostad- och lokalanskaffning gällande nyproduktioner är under framtagande av fastighetsstaben och kommer slutföras under våren.
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	Ta del av kommunövergripande kontroll avseende mutor	Om den kommunövergripande kontrollen påvisar brister genomförs informationsinsatser	Granskningen visar att kunskapen om regelverken är hög och att kunskapen har ökat jämfört med föregående år. Stöd till förtroendevalda och medarbetare finns. En informationsinsats planeras i samband med att den översyn av kommunens dokument som rör mutor och jäv blir klar.
Kontroll avseende oegentligheter, mutor och jäv	Se till att regler om jäv är kända i organisationen	Om den kommunövergripande kontrollen påvisar brister genomförs informationsinsatser	Se ovan.